

WÆNU TILU WƐ NA BRĪ ZAN DĪ ma guri tĭn

Wænu tĭlu WƐ na brĭ Zan DĪ ma guri tĭn na brĭ
dĭbam kulŭ tĭn mŭ tĭntŭ

Zan dƐƐn pŭpŭnt tŏnŏ kŭntŭ maŋa kalŭ Rom tiinə
pa-farŭ wŭm na bƐƐst Zezi nŏŏna bam zanzan, ba na wĭ
Zezi yĭrant mŭ yĭ ba Yuutu yĭ ba wŭ zuli pa-farŭ wŭm
dĭ zulə yalŭ na yĭ WƐ nyĭm tĭn ŋwaant mŭ.

Maŋa kalŭ Zan na pŭpŭnt tĭn o wŭ Patmŏst zoŋo
kulŭ na na kaagt tĭn yuu nĭ mŭ. Ba dƐƐn jaan-o ba vu ba
yagt jəgə kantŭ nĭ, o na tŏŏlĭ WƐ kwər-ywəŋə kam tĭn
ŋwaant mŭ.

Zan nan pŭpŭnt sĭ o pa Zezi nŏŏna bam na baart sĭ ba
ta jĭgt tĭna, Zezi na want woŋo maama tĭn ŋwaant mŭ.

Tŏnŏ kŭntŭ wŭnt nyĭnyŭrŭ zanzan wŭra tĭ na nuŋi
faŋa faŋa WƐ twaanŭ tĭm wŭnt. Nimwæru zanzan wŭra
tĭ na jĭgt nyĭnyŭrŭ. Nimoro barpƐ lagĭ kŭ brĭ nĭnƐƐnĭ
WƐ yĭ lanyĭrant fast mŭ.

Zan dƐ yigə o brĭ nĭ Zezi mŭ vĭrĭ o tĭtĭ dĭd-o yĭ o pa
o pŭpŭnt wænu tĭntŭ (pŏŏrĭm 1).

O laan ma pŭpŭnt twaanŭ tĭrƐ o pa WƐ kŏgŏ kulŭ na
wŭ Azi-balaŋa tĭntĭ dĭrƐ dĭm wŭnt tĭn (pŏŏrĭm 2-3).

O ta ma brĭ o na nƐ WƐ-sŏŋŏ wænu te tĭn (pŏŏrĭm
4-5).

O ma daart o brĭ Zezi na dwant maarŭ tĭrƐ tŏnŏ kŭm
nĭ nĭ te tĭn (pŏŏrĭm 6-8),

dĭ malest na wugi nabwaanŭ tĭrƐ te tĭn (pŏŏrĭm 8-
11),

dĭ o na nƐ nyĭnyŭrŭ tĭrƐ weyuu nĭ te tĭn (pŏŏrĭm
12-15).

O ta ma brɪ Wɛ ban-zɔŋɔ kɔm na su zwɪ sɪrpe te tɪn (pɔɔrɪm 16).

O ma na tɔ-kamunu Babilɔnt na cɔgtɪ te tɪn, dɪdaant ba na cɔgtɪ sɪtaant dɪ dɪ kwaga nɔɔna te tɪn (pɔɔrɪm 17-20).

O ta ma daartɪ o na Wɛ lɔ-dɔŋɔ kɔm na yɪ te tɪn, yɪ o ta o wɪ, Zezi ma bɪntɪ lele (pɔɔrɪm 21-22).

Wænu tɪlɔ Zan na nɛ tɪn yɪ dwi tæri tæri mɔ, tɪ maama nan zɔ da-wɔntɪ mɔ. Nɔɔna nan na ni tɔnɔ kɔm kɔntɔ wænu tɪm kuræ te tɪn yɪ yɪra yɪra mɔ. Nan dɪ kɔntɔ dɪ, kɔ kwær-yu-kamunu kɔm yɪ fast mɔ: Zezi Kriɪ mɔ want wɔŋo maama.

Kɔ nan na yɪ sɪtaant na kɪ wo-balwaarɔ tɪlɔ maama tɪn, kɔ kweelim nɪ Wɛ wɔ cɔgtɪ-dɪ dɪ dɪ wo-balwaarɔ tɪm maama, yɪ balɔ na kɪ ba wɔ-dɪdɔba dɪ Wɛ tɪn wɔ ta dɪ ywæni Dɪ lɔ-dɔŋɔ kɔm wɔntɪ.

¹ Tɔnɔ kɔntɔ wɔ wænu tɪm yɪ kɔlɔ Wɛ na brɪ Zezi Kriɪ sɪ o ma brɪ o tɪntɔŋna, sɪ ba want ba lwart kɔlɔ na maŋtɪ sɪ kɔ kɪ lele tɪn mɔ. Zezi pɛ o malɛka mɔ ba Zan wɔlɔ na yɪ o tɪntɔŋnɔ tɪn te, yɪ ka brɪ-o wænu tɪm kɔntɔ. ² Zan laan maa pɔpɔnt kɔlɔ maama o na nɛ tɪn o tɪŋi, yɪ o brɪ nɪ kɔ yɪ Wɛ kwæræ mɔ nɪ Zezi Kriɪ na vɪr-o te tɪn.

³ Nɔɔnɔ wɔlɔ na karɪmtɪ tɔnɔ kɔntɔ dɪ balɔ na cægi tɔnɔ kɔm wɔ wænu tɪm yɪ ba kwæri ba sɛ-tɪ tɪn jɪgtɪ yu-yoŋo. Kɔ sɪntɪ kɔ yɪ Wɛ kwæræ mɔ, yɪ maŋa kam yɪæ sɪ wænu tɪm kɔntɔ sɪntɪ tɪ kɪ.

⁴ Amɔ Zan mɔ pɔpɔnt tɪntɔ a pa Zezi kɔŋɔ kuni bɪrpe kɔlɔ na wɔ Azi tɪ-niæ yam wɔntɪ tɪn.

Wɛ dɪlɔ na maŋtɪ Dɪ wɔra pulim nɪ yɪ Dɪ ta wɔra zɪm sɪ kɔ taa ve maŋa kalɔ na ba tɪ tɪn, dɪ Dɪ dɪdɛera barpe balɔ na brɪ Dɪ Joro kɔm dam yɪ ba zɪgtɪ Dɪ paart yɪtuŋu kɔm yɪgæ nɪ tɪn,

wú pa abam yazurə dɩ yu-yoŋo.

⁵ Zezi Krisi dɩ wú pa abam yazurə dɩ yu-yoŋo.

Wɔntɔ mɔ yɩ wɔlɔ na brɩ Wɛ kwərə kam dɩ cɩga tɩn.

Wɔm mɔ dɛ yigə o bi o yagɩ tɔbɩnɩ.

Wɔntɔ nan ta mɔ yɩ lɔgɔ baŋa pwa bam maama yuutu.

Zezi soe dɩbam yɩ o vrɩ dɩbam dɩ lwarɩm wɔnɩ, o na tɩga yɩ o jana kam nuŋi tɩn ŋwaanɩ. ⁶ O ma daari o pa dɩbam dɩ tɔgtɩ dɩ di paari, yɩ dɩ zɩgtɩ o Ko Wɛ yigə nɩ dɩ zuli-Dɩ.

Zezi Krisi maŋɩ zulə dɩ dam sɩ kɔ taa ve maŋa kalɔ na ba ti tɩn. Amina.

⁷ Nii-na, o maa bɩnɩ kunkwəənu wɔnɩ.

Nɔɔnɔ maama yi wú na-o,

dɩ balɔ na zɔg-o dɩ cicwe tɩn dɩ,

yɩ lɔgɔ baŋa dwi maama wú ta keerə o tum dɩm ŋwaanɩ.

Kɔ yɩ cɩga mɔ. Amina.

⁸ Yuutu Baŋa-Wɛ mɔ wɩ: «Amɔ mɔ yɩ pulim dɩ gurim.»

Dɩntɔ mɔ yɩ dɩlɔ na maŋɩ Dɩ wɔra pulim nɩ,

yɩ Dɩ ta wɔra zɩm

sɩ kɔ taa ve maŋa kalɔ na ba ti tɩn.

Zezi na vɩrɩ o tɩtɩ dɩ Zan te tɩn

⁹ Amɔ Zan yɩ abam ko-bu mɔ, yɩ a tɔgtɩ a na yaara nɩnɛnɩ abam dɩ na nɛ yaara te tɩn. A nan ta tɔgtɩ dɩ abam dɩ a wəli Wɛ paari dɩm wɔnɩ, yɩ a tɔgtɩ a na baari, dɩ na ŋwɩ dɩ Zezi tɩn ŋwaanɩ. A na tɔɔlɩ Wɛ kwərə kalɔ Zezi na vɩrɩ-nɩ tɩn ŋwaanɩ mɔ ba jaanɩ amɔ ba vu ba yagɩ Patɩmɔsɩ zoŋo kulɔ na na kaagɩ tɩn yuu nɩ. ¹⁰ Dɛ dɩlɔ na yɩ siun dɛ tɩn nɩ mɔ Wɛ Joro kɔm tu amɔ te dɩ dam. Amɔ ma ni kwər-dɩa na ŋɔɔnɩ a kwaga nɩ, nɩ nɔɔnɔ na wui nabɔnɔ te tɩn. ¹¹ Kwərə kam ma ŋɔɔnɩ ka wɩ: «Pɔpɔnɩ kulɔ maama nmɔ na wú na tɩn n kɩ

tɔnɔ wɔnɩ, sɩ n tɔŋɩ-kɔ n pa Zezi kɔgɔ kɔlɔ na wɔ tɩnɩ
dɩrɛ dɩm wɔnɩ tɩn. Tɩnɩ dɩm kɔntɔ yɩra mɔ yɩ:

Efɛɛzɩ, Simirini, Pɛɛrgam, Tiyatiiri,
Sarıdɛsɩ, Filadɛlfi, dɩ Lawodise.»

¹² Amɔ ma pipiri sɩ a nii wɔɔ mɔ ɲɔɔnt dɩ amɔ. A
ma na səbu-sɩŋa min-zwəənu tɩrɛ, tɩ zɩga. ¹³ Wɔlɔ na
zɩgɩ tɩ tɩtari nɩ tɩn nɩt dɩ nabiinu mɔ.

O ma zɔ gwar-dɩdɔrɔ o dɩ o napra nɩ,
yɩ o daari o vɔ səbu-sɩŋa kilə o nyɔɔnt nɩ.

¹⁴ O yuuywe maa tiini sɩ pɩrɩ cart cart nɩ lɔŋɔ te.
O yɩə maa nɩt nɩ min-vɔgɔ te.

¹⁵ O napra maa nyɩna nɩ ba na kɩ can-na mini nɩ yɩ kɔ
nyɩnɩ te tɩn.

O kwəə maa dwana nɩ na-fara na cuuri te tɩn.

¹⁶ O maa ze calɩcwɩ sɩrɛ o jazɩm nɩ.

Sɔ-lɔŋɔ kɔlɔ na tiini kɔ jɩgɩ ni yɩ kɔ yɩ niə yale tɩn maa
nuŋi o ni nɩ.

O yibiyə maa nyɩna nɩ wɩa na tiini ka nyɩnɩ te tɩn.

¹⁷ Amɔ na nɛ-o kɔntɔ tɩn, a ma tɔ o yigə nɩ, nɩ a tɩgɩ
mɔ te. O ma kwe o jazɩm o daŋɩ a baŋa nɩ yɩ o wɩ:

«Yɩ ta n kwari fɔɔnɩ,
sɩ amɔ mɔ yɩ pulim dɩ gurim.

¹⁸ Amɔ yɩ ɲwɩa tu mɔ.

Amɔ ya tɩgɩ mɔ,

yɩ a joori a bi a jɩgɩ ɲwɩa

sɩ kɔ taa ve maŋa kalɔ na ba ti tɩn.

A jɩgɩ dam tɔɔnt dɩ curu baŋa nɩ.

¹⁹ Nan pɔpɔnt wəənu tɩlɔ nmɔ na nɛ tɩn. Kɔ na yɩ
wəənu tɩlɔ na wɔra tɩ kɩ lele tɩn, dɩ tɩlɔ na lagɩ tɩ ba tɩ
kɩ tɩn dɩ, pɔpɔnt tɩ maama n tɩŋi. ²⁰ Amɔ wɔ brɩ nmɔ
calɩcwɩ sɩrɛ sɩm nmɔ na nɛ amɔ jazɩm nɩ tɩn dɩ səbu-
sɩŋa min-zwəənu tɩrɛ tɩm kuri na yɩ te tɩn. Calɩcwɩ
sɩrɛ sɩm brɩ Wɛ tɩntɔŋna balɔ na nii Wɛ-di sɩrɛ sɩm

nɔɔna bam barja nɪ tɪn mʊ. Kʊ daart min-zwænu tɪrɛ tɪm dɪ brɪ Wɛ-di sɪrɛ sɪm nɔɔna bam tɪtɪ mʊ.»

2

Kwərə kalɔ Zezi na pɛ Efɛɛzi tiinə kɔɔɔ kʊm tɪn

¹ Wʊɔ na nyɪ dɪ nabiinu tɪn daa ma ta dɪ amʊ o wɪ: «Nan pɔpɔnt tɔnɔ n pa Wɛ tɪntʊɣnʊ wʊɔ na nii Zezi kɔɔɔ kʊɔ na wʊ Efɛɛzi nɪ tɪn. Pɔpɔnt nɪ:

Taant dɪntʊ nuɣi wʊɔ na ze calɔcwɪ sɪrɛ sɪm o jazɪm nɪ yɪ o kwəri o wʊ səbu-sɪɣa min-zwænu tɪrɛ tɪm tɪtarɪ nɪ o ve tɪn te mʊ.

² Amʊ ye kʊɔ maama abam na kɪ tɪn. Amʊ ye abam na tiini á cɛ dɪ tɪtʊɣɪ dɪm dɪ pu-dɪa yɪ á wʊ yagɪ te tɪn. Amʊ ta ye nɪ abam ba sɛ sɪ nɔn-balwaarʊ na larja ba zʊ abam tɪtarɪ. Kʊ na yɪ balʊ na pat ba yɪ Wɛ tɪntʊɣna yɪ ba yagɪ ba dat tɪn, a ye nɪ abam yəni á maant-ba á nii, yɪ á lwart nɪ ba yɪ vwa-nyɪna mʊ. ³ Abam jɪɣɪ pu-dɪa lanyɪrant. Abam nɛ yaara amʊ ɣwaant, yɪ á tiini á vɔ á wʊ sɪ á yɪ ga baart.

⁴ Kʊ daart, amʊ nan lagɪ a ta abam yɪra wɔɣo kʊɔ na wʊ maɣɪ tɪn mʊ. Abam daa ba soe amʊ nɪ pulim nɪ kʊ na yɪ te tɪn. ⁵ Bʊɣɪ-na á nii, abam dɛɛn ya na yɪ te yɪ á daa dat kʊntʊ tɪn. Ləni-na á wʊbʊɣa, sɪ á daart á taá kɪ lanyɪrant nɪ abam na puli á kɪ te tɪn. Kʊ na dat kʊntʊ, amʊ wʊ ba a lɪ á min-zoɣo kʊm kʊ jəgə nɪ. Nan ləni-na á wʊ, sɪ kʊ yɪ kɪ kʊntʊ. ⁶ Kʊ daart abam kwaant dɪ á na culi kikiə yalʊ nɔɔna balʊ ba na bæi nɪ Nikolayiti tɪn na kɪ tɪn. Amʊ tɪtɪ dɪ culi ba na kɪ te tɪn.

⁷ Nɔɔnʊ maama nan kwaant o pɔrɪ o zwa, sɪ o cəɣi Wɛ Joro kʊm na tɛ kʊɔ dɪ Zezi nɔɔna bam tɪn. Wʊɔ maama na want balɔrɔ tɪn, amʊ wʊ pa kʊntʊ tu cwəɣə sɪ o zʊ Wɛ-sɔɣɔ kʊm wʊ o di tiu kʊɔ biə na pat ɣwɪa tɪn.»

Kwərə kalɔ Zezi na pɛ Simirini tiinə kɔgɔ kɔm tɩn

⁸ «Pɔpɔnti tɔnɔ n pa Wɛ tintɔɔnɔ wɔɔ na nii Zezi kɔgɔ kɔɔ na wɔ Simirini nɩ tɩn. Pɔpɔnti nɩ:

Taant dɩntɔ nunji wɔɔ na yɩ pulim dɩ gurim tɩn te mɔ. Wɔntɔ nan ta mɔ yɩ wɔɔ na tɩgti yɩ o joori o bi o jɩgti ɲwɩa tɩn.

⁹ Amɔ nan ye abam na yaartɩ te tɩn. A ye nɩ yinigə jɩgti abam. Kɔ daartɩ abam yɩ nadunə mɔ Wɛ yigə nɩ. Kɔ na yɩ balɔ na pat ba yɩ Zwifə yɩ ba yagɩ ba dat tɩn, amɔ ye ba na yaaltɩ abam te tɩn. Bantɔ nan yɩ sɔtaantɩ nɔɔna mɔ. ¹⁰ Yɩ taá kwartɩ fɔntɩ dɩ abam na wú na cam te tɩn. Nii-na, sɔtaantɩ lagɩ dɩ pa ba ja abam badaara ba ptɩ, sɩ dɩ maɲɩ abam dɩ nii. Abam nan wú na cam sɩ kɔ maɲɩ dɩ da fugə. Ba na maɲɩ ba kɩ abam sɩ kɔ yɩ á tɔntɩ dɩ, sɩ á ta taá jɩgti wɔ-dɩdɔba dɩ amɔ. Abam na kɩ kɔntɔ, amɔ wú pa abam pɛɛɩ, kɔ na yɩ ɲwɩa kalɔ na ba ti tɩn Wɛ tee nɩ.

¹¹ Nɔɔnɔ maama nan kwaantɩ o pɔrtɩ o zwa, sɩ o cəgi Wɛ Joro kɔm na tɛ kɔɔ dɩ Zezi nɔɔna bam tɩn. Wɔɔ maama na wantɩ balɔɔ tɩn, tɔntɩ dɩɔ na yɩ bile tu tɩn daa bá wan-o dɩ ja.»

Kwərə kalɔ Zezi na pɛ Pɛɛrgam tiinə kɔgɔ kɔm tɩn

¹² «Pɔpɔnti tɔnɔ n pa Wɛ tintɔɔnɔ wɔɔ na nii Zezi kɔgɔ kɔɔ na wɔ Pɛɛrgam nɩ tɩn. Pɔpɔnti nɩ:

Taant dɩntɔ nunji wɔɔ na jɩgti sɔ-lɔɲɔ kɔɔ na tiini kɔ jɩgti ni yɩ kɔ yɩ niə yale tɩn te mɔ.

¹³ Amɔ ye abam na zɔɔrtɩ mɛ tɩn. Sɔtaantɩ mɔ te je sɩm kɔntɔ. Nan dɩ kɔntɔ dɩ, abam ta wɔ yagɩ amɔ. Antipast dɛɛn kwaantɩ o brɩ nɔɔna amɔ cɩga kam dɩ o wɔ maama mɔ. Ba ma gɔ-o abam tee nɩ, sɔtaantɩ na zɔɔrtɩ je sɩɔ nɩ tɩn. Nan dɩ kɔntɔ na maɲɩ kɔ kɩ tɩn dɩ, abam daa ta wɔ yagɩ amɔ.

¹⁴ Amɔ nan lagt a ta abam yıra woŋo mɔ. Nɔɔna mɔ wɔ abam wɔnt, ba na sɛ zaasım dıɔ na yɪ Balam nyım tın. Faŋa faŋa tın wɔntu mɔ brı Pɛ Balakt yɪ o sɔgt Yıstrayelı tiinə o pa ba tɔ tusım wɔnt. Ba ma di jwənə wɔdiiru, yɪ ba daart ba cɔgt nɔɔna kaana. ¹⁵ Nikolayiti zaasım dım dı nan yɪ kɔntɔ mɔ. Nɔɔna badaara mɔ wɔ á wɔnt ba dı na tɔgt zaasım dım kɔntɔ. ¹⁶ Nan ləni-na á wɔrɔ. Kɔ na dat kɔntɔ, amɔ wú ba abam te lıla, yɪ aá lı sɔ-lɔŋɔ kɔɔ na wɔ a ni nı tın a ma kɪ jara dıdaant ba.

¹⁷ Nɔɔnɔ maama nan kwaant o pɔrɪ o zwa, sɪ o cəgi Wɛ Joro kum na tɛ kɔɔ dı Zezi nɔɔna bam tın. Wɔɔ maama na want balɔɔ tın, amɔ wú pa kɔntɔ tu Wɛ wɔdiu kɔɔ yıɪ na yɪ «Maant» yɪ kɔ səgi nabiinə yigə nı tın sɪ o di. Kɔ wəli da, amɔ wú kwe kandwɛ-poŋo a pa kɔntɔ tu, yıɪ-dɔɔrɪ na pɔpɔnt kandwɛ dım kɔntɔ baŋa nı yɪ nɔɔn-nɔɔnɔ yəri-dı, kɔ na dat wɔɔ na jɔŋi-dı tın yıɪrant.»

Kwərə kalɔ Zezi na pɛ Tiyatiiri tiinə kɔɔg kum tın

¹⁸ «Pɔpɔnt tɔnɔ n pa Wɛ tıntɔŋnɔ wɔɔ na nii Zezi kɔɔg kɔɔ na wɔ Tiyatiiri nı tın. Pɔpɔnt nı:

Taant dıntɔ nuŋi Wɛ Bu wɔm te mɔ. Wɔntɔ yıə mɔ nyɪ dı min-vɔgɔ, yɪ o napra nyɪna nı can-na te.

¹⁹ Amɔ ye kɔɔ maama abam na kɪ tın. Amɔ ye abam na jıgt sono yɪ á kwəri á jıgt wɔ-dıɔba dı Wɛ te tın. Amɔ ye abam na tɔŋı á wəli nɔɔna, dı á na jıgt pu-dıa te tın dı. A nan ta ye abam na tiini á tɔŋı te lele kɔntɔ kɔ dwəni á ya na maŋı á tɔŋı tıte pulim nı tın.

²⁰ Kɔ daart a lagt a ta abam yıra woŋo mɔ. Abam yəni á yagɪ cwəŋə á pa kaant wɔɔ yıɪ na yɪ Zezabelı yɪ o pat o yɪ Wɛ nijɔŋnu tın mɔ gant amɔ nɔɔna bam o pat ba tusə. O ma pa ba kɪ boorim, yɪ ba daart ba di jwənə wɔdiiru. ²¹ Amɔ nan pɛ wɔntɔ maŋa mɔ sɪ o ləni o wɔ

di okikiə yam. O ma wɔ sɛ si o yagi okikiə yam. ²² Nii-na, amɔ wɔ pa o tu yawɩ yɩ o daa bá wanti o zaŋi wɛɛni. Balɔ maama na ki boorim did-o tɩn wɔ yaari si ku cɛ ba yɩra ni. Ba na wɔ lani ba wɔrɩ di ba kikiə yam ba na tɔgi did-o ba ki tɩn, amɔ wɔ cɔgi-ba. ²³ Aá pa tɩɩni ja balɔ na sɛ o zaasɩm diɩm tɩn, si Zezi nɔɔna bam maama lwart ni amɔ mɔ yɩ wɔlɩ na sɩni a ye nabiinə bɩcara di ba wɔbɔŋa tɩn. Amɔ wɔ ki abam didɩba didɩba si ku maŋi di á kikiə na yɩ te tɩn.

²⁴ Ku daari, abam badonnə balɔ na wɔ Tiyatiiri ni yɩ á wɔ tɔgi kaanti wɩm kɩntɩ zaasɩm diɩm, yɩ á ba lagi si á lwart sɩtaanti zaasɩm diɩɩ na səgi tɩn, amɔ daa ba jɩgi kulɩkulɩ si a ta di abam ni á ki. ²⁵ Á nan taá jɩgi abam na maŋi á jɩgi te tɩn, si ku vu ku yɩ maŋa kalɩ a na wɔ ba tɩn.

²⁶ Wɔlɩ maama na wanti balɔɔ yɩ o tɔgi amɔ cwəŋə kam yɩ o wɔ yagi-ka tɩn, amɔ wɔ pa kɩntɩ tu dam si o taa te lɔgɩ baŋa dwi tiinə maama. ²⁷ Oó ta nii ba baŋa ni, yɩ o jɩgi luu nacəgə o jɩŋa ni si o maa cɔgi nɔn-balwaarɩ, niɩɛɛni nɔɔnɩ na magi kambɩ o ciɩgi te tɩn. ²⁸ Kɩntɩ mɔ yɩ dam diɩɩ amɔ Ko na maŋi o kwe o ki a jɩŋa ni tɩn. Amɔ wɔ daari a pa-o titɩti calɩɩa kalɩ na nyɩni tɩn.

²⁹ Nɔɔnɩ maama nan kwaanti o pɔri o zwa, si o cəgi WE Joro kɩm na tɛ kulɩ di Zezi nɔɔna bam tɩn.»

3

Kwərə kalɩ Zezi na pɛ Sardiɛsi tiinə kɔgɔ kɩm tɩn

¹ «Pɔpɔni tɔnɔ n pa WE tintɩŋnɩ wɔlɩ na nii Zezi kɔgɔ kulɩ na wɔ Sardiɛsi ni tɩn. Pɔpɔni ni:

Taanti diɩntɩ nuŋi wɔlɩ na te WE diɩɛɛra barpɛ bam yɩ o kwəri o jɩgi calɩɩwɩ sɩrpɛ sɩm o jɩŋa ni tɩn te mɩ.

Amu ye kulu maama abam na ki tin. Abam yiri zaŋi ku pa nɔɔna buhi ni á jigi hwa mu we tee ni, yi abam nan nyi di twa mu te we yigə ni. ² A ne ni abam na hwi te tin daa ta wu yi we wubɔha. Kuntu hwaani, kwaanti-na á zaŋi si á ci á titi, si á ta na jigi kulu finfin tin daa yi zaŋi ku ba ku cɔgi ku ti. ³ Nan guli-na ba na bri abam we cwəŋə di á na ni kulu ka wuni tin, si á kwaani á taá tɔgi-ka. Lani-na á wuru di á kəm-balwaaru tim. Ku na dai kuntu, amu wú ba a dari abam ni hwitnu te, yi á bá lwardi maŋa kam amu na wú ba tin.

⁴ Ku daari abam badaara na wu Sardiesti kɔgɔ kum wuni tin ki lanyirani. Ba cigi ba titi di wo-digiru. Amu wú pa ba zu gwar-pwənu yi ba taa tɔgi di amu. Bantu yi balu na maŋi di kuntu tin mu. ⁵ Wulu maama na want balɔɔ tin wú zu gwar-pwənu tintu doŋ. Amu daa bá saari kuntu tu yiri we-sɔŋɔ hwa tɔnɔ kum wuni. Amu nan wú ta jaja a ko we di di malesti sim yigə ni, ni wuntu yi amu nɔɔnu mu.

⁶ Nɔɔnu maama nan kwaani o puri o zwa, si o cəgi we joro kum na te kulu di Zezi nɔɔna bam tin.»

Kwərə kalu Zezi na pe Filadelfi tiinə kɔgɔ kum tin

⁷ «Puruni tɔnɔ n pa we tintuŋnu wulu na nii Zezi kɔgɔ kulu na wu Filadelfi ni tin. Puruni ni:

Taani duntu nuŋi wulu na yi wu-pɔŋo tu di ciga tu tin te mu. Wuntu mu ze borbu wulu we deen na goni ni si di pa pe Davidi naa tin. O na puri, nɔɔn-nɔɔnu bá want o pi. O nan daa na pi di, nɔɔn-nɔɔnu bá want o puri.

⁸ Amu ye kulu maama abam na ki tin. Nii-na, amu puri cwəŋə mu abam yigə ni, yi nɔɔn-nɔɔnu bá want-ka o ci. Amu ye ni abam dam ba daga, yi á taá kwaani á ki amu zaastu dım á bicara ni, yi á wu səgi amu yiri

dım. ⁹Ku na yɪ balu na pat ba yɪ Zwifə yɪ ba yagɪ ba dat tɪn, ba wɔ sɔtaant cwəŋə wɔntɪ mɔ yɪ ba fɔ vwan. Amɔ wɔ pa ba ba ba kuni doonə abam yigə nɪ, yɪ baá lwart nɪ amɔ soe abam. ¹⁰Abam na sɛ amɔ ni dım dɪ pu-dɪa á cam wɔntɪ tɪn ŋwaanɪ, amɔ wɔ lɪ abam yaara yalɔ na wɔ ba ya maŋɪ lɔgɔ baŋa nabiinə maama tɪn wɔntɪ.

¹¹Amɔ ma biɪntɪ lele. Á nan fɔgɪ á taá jɪgɪ á na maŋɪ á jɪgɪ te tɪn, sɪ nɔɔn-nɔɔnɔ yɪ want o cɪ pɛɛrɪ dɪlɔ á na lagɪ á jɔŋɪ Wɛ tee nɪ tɪn. ¹²Wɔlɔ maama na want balɔɔ tɪn, amɔ wɔ pa kɔntɔ tu jɪ nɪnɛɛntɪ digə wɔ ywe amɔ Ko Wɛ sɔŋɔ kɔm nɪ, yɪ o daa bá nuŋɪ da maŋa dɪ maŋa. Amɔ wɔ daart a pɔpɔntɪ amɔ Ko Wɛ yɪrɪ dım dɪ Dɪ tɪl kɔm yɪrɪ dım kɔntɔ tu yɪra nɪ. Wɛ tɪl kɔm kɔntɔ mɔ yɪ Zeruzalem-dɔŋɔ kɔlɔ na lagɪ kɔ nuŋɪ wɛyuu nɪ amɔ Ko Wɛ te kɔ ba tɪn. Amɔ ta wɔ pɔpɔntɪ amɔ yɪrɪ-dɔɔrɪ dım kɔntɔ tu yɪra nɪ.

¹³Nɔɔnɔ maama nan kwaant o pɔrɪ o zwa, sɪ o cəgɪ Wɛ Joro kɔm na tɛ kɔlɔ dɪ Zezi nɔɔna bam tɪn.»

Kwərə kalɔ Zezi na pɛ Lawodise tiinə kɔgɔ kɔm tɪn

¹⁴«Pɔpɔntɪ tɔnɔ n pa Wɛ tɪntɔŋɔ wɔlɔ na nii Zezi kɔgɔ kɔlɔ na wɔ Lawodise nɪ tɪn. Pɔpɔntɪ nɪ:

Taant dɪntɔ nuŋɪ wɔlɔ yɪrɪ na yɪ «Amina» yɪ o tɔɔlɔ Wɛ kwərə kam dɪ cɪga tɪn te mɔ. Wɛ na kɪ kɔlɔ maama tɪn dɛ wɔntɔ jɪŋa mɔ.

¹⁵Amɔ ye kɔlɔ maama abam na kɪ tɪn. Abam ba tɔgɪ amɔ dɪ á wɔ maama, á nan bá yagɪ-nɪ dɪ. Á ya na tɔgɪ cwəŋə dɪdɔa, kɔlɔ ta lana kɔ garɪ á na tɔgɪ sɪ maama tɪn.

¹⁶Á nan na ba jɪgɪ wɔbɔŋ-dɪdɔwɪ dɪ amɔ tɪn, a lagɪ a vɪn abam, nɪnɛɛntɪ nɔɔnɔ na twɪ na-bulu o ni nɪ o yagɪ te tɪn mɔ. ¹⁷Abam yəni á tɛ nɪ, á yɪ nadunə mɔ kɔlɔkɔlɔ wɔ muri abam. Á nan wɔ lwart nɪ á yɪ zɔra mɔ ŋwaŋa yɪrantɪ. Á nɪtɪ dɪ loorə mɔ, yɪ yinigə jɪgɪ abam, yɪ á kwəri

á yl lilwə. Á maa ta yl kalambwəlu dt. ¹⁸ Kuntv ɣwaant, ba-na amv te st á yəgi səbu-stɣa kalv ba na wəgt mini nt yl ka nyɪnt tɪn. Kuntv mv wʊ pa á stɪnt á taá yl nadunə cɪga cɪga Wɛ yigə nt. Ba-na á yəgi gwar-pwəənu dt amv tee nt á zv st tɪ kwəli á cavɪtra yam, dt yia tiu kulv á na wʊ dt á yia nt st ya taa nat tɪn. ¹⁹ Amv na soe balv tɪn, a yəni a kaant-ba mv, yl a daart a vanɪ ba zwa. Nan læni-na á wʊrv á yagɪ kəm-balwaarv tɪm, st á daart á taá tɔgt Wɛ cwəŋə lanyɪrant. ²⁰ Nii-na, amv zɪgt digə ni nt mv a kuvɔga. Wʊlv maama nan na ni amv kwərə yl o ba o pʊrt cwəŋə o pa-nt tɪn, amv wʊ zv kuntv tu te, yl dɪ jəni daant dɪ di wʊdiu. ²¹ Wʊlv maama na want balɔɔv tɪn, amv wʊ pa kuntv tu cwəŋə st o tɔgt o jəni amv paart jəŋə kam je nt, ntɛɛnt amv dt na want balɔɔv yl a tɔgt a jəni a Ko Wɛ paart jəŋə kam je nt te tɪn.

²² Nɔɔnv maama nan kwaant o pʊrt o zwa, st o cəgi Wɛ Joro kʊm na tɛ kulv dt Zezi nɔɔna bam tɪn.»

4

Zan yi na nɛ wəənu tɪlv Wɛ-sɔŋɔv nt tɪn

¹ Kuntv kwaga nt amv daa na nɛ kulv a wəli da tɪn mv yl a nɛ digə ni mv na pʊrt Wɛ-sɔŋɔv nt. A daa ma ni kwərə kalv ya na maŋɪ ka ŋɔɔnt dt amv tɪn, yl ka nyt dt ba na tiini ba wui nabɔɔv te tɪn. Kwərə kam ma ta ka wɪ: «Diini n ba yoba seeni, st a brɪ nmv wəənu tɪlv na lagɪ tɪ ba tɪ kt tɪn.»

² Kwərə kam na tagɪ kuntv tɪn, Wɛ Joro kʊm ma da kv ba amv te dt dam. Amv ma na paart jangɔŋɔv na zɪgt Wɛ-sɔŋɔv nt, yl a na wʊlv na je kv baŋa nt tɪn. ³ Wʊlv na je da tɪn maa tiini o nyɪna, nt kandwa-ŋʊna yalv na nyɪnt pɪlv pɪlv yl ya yɪrt yl Zastɪt tɪn, dt yalv na stɪnt cwɛn cwɛn yl ya yɪrt yl Sardvanti tɪn. Manlaa-taŋa maa kaagt

paart jangɔŋɔ kum, yɪ ka nyɪtɪna ntɛɛnt kandwa-ŋɔna yalɔ na nyɪntɪ yɪ ya yɪrɪ yɪ Emɛrɔdɪ tɪn. ⁴Jangwaanɔ fiinle-tɪna laan maa zɪgt tɪ gilimi paart jangɔŋɔ kum kɔntɔ. Nakwa fiinle-bana maa je tɪ baŋa nɪ ba na zɔ gwar-pwænu, yɪ ba daart ba pu səbu-sɪŋa yipwi. ⁵Pooni dɪ sɔɔ ma nuŋi paart jangɔŋɔ kum na wɔ mɛ tɪn, nɪ dɔa na pɪpɪla ka бага ka wuuri te tɪn. Min-vɔrɔ tɪrɛ maa wɔ paart jangɔŋɔ kum yigə nɪ tɪ di bilim bilim. Tɪntɔ mɔ brɪ Wɛ dɪdɛera barɛ bam na yɪ te tɪn. ⁶Kɔ maa nyɪ dɪ ntɪnɔ mɔ tigi paart jangɔŋɔ kum yigə nɪ, yɪ kɔ nyɪtɪna nɪ niu na yɪ te tɪn.

Wænu tɪna tɪ na ŋwɪ maa zɪgt tɪ gilimi paart jangɔŋɔ kum. Tɪ yigə dɪ tɪ kwaga maama maa yɪ yɪə yɪrɪntɪ.

⁷Dayigə wɔŋɔ kum ma nyɪ nɪ nyɔŋɔ te.

Kɔlɔ na kɪ tɪle tɪn maa nyɪ dɪ nabala.

Kɔlɔ na kɪ tɪtɔ tɪn yigə maa nyɪ dɪ nabiinu yigə te.

Kɔlɔ na kɪ tɪna tɪn maa nyɪ dɪ kalɔŋ-zɔŋɔ na jaantɪ te tɪn.

⁸Wænu tɪm kɔntɔ maama jɪgt vwana yardɔ yardɔ mɔ.

Tɪ yɪra yam maama maa yɪ yɪə yɪrɪntɪ, tɪ yigə dɪ tɪ kwaga maama. Wɪa dɪ tɪtɪ maama tɪ ba dɔa, yɪ tɪ zuli Wɛ tɪ wɪ:

«Dam-fɔrɔ Tu Baŋa-Wɛ mɔ yɪ wɔ-poŋɔ tu,
wɔ-poŋɔ tu, wɔ-poŋɔ tu.

O maŋɪ o wɔra pulim nɪ mɔ,
yɪ o fa wɔra zɪm

sɪ kɔ taa ve maŋa kalɔ na ba ti tɪn.»

⁹Wænu tɪna tɪlɔ na ŋwɪ tɪn yəni tɪ zuli wɔlɔ na je paart jangɔŋɔ kum baŋa nɪ tɪn, yɪ tɪ tee-o, yɪ tɪ kwəri tɪ kɪ-o le. Wɔntɔ mɔ yɪ wɔlɔ na jɪgt ŋwɪa sɪ kɔ taa ve maŋa kalɔ na ba ti tɪn. ¹⁰Wænu tɪm na yəni tɪ kɪ kɔntɔ, nakwa fiinle-bana bam dɪ yəni ba kuni doonə wɔlɔ wɔm o na je paart jangɔŋɔ kum baŋa nɪ tɪn yigə nɪ ba zul-o. Wɔntɔ mɔ jɪgt ŋwɪa sɪ kɔ taa ve maŋa kalɔ na ba ti tɪn.

Ba ma daart ba puri ba səbu-sɪŋa yipwi sɪm ba tirji o paart jangɔŋɔ kɔm yigə nɪ ba ma zul-o, yɪ ba tɛ ba wɪ:

¹¹ «Dɪbam Yuutu Baŋa-WE,
nmɔ sɪnɪ n maŋɪ dɪ zulə dɪ tiə dɪ dam.
Bɛŋwaant nmɔ mɔ kɪ wəənu maama,
yɪ kɔ yɪ nmɔ wɔbɔŋa mɔ laga yɪ n kɪ-tɪ,
yɪ n pa tɪ wɔra.»

5

Zezi Krisi na yɪ WE Pəlbu wɔm tɪn mɔ want tɔnɔ kɔm o puri

¹ Amɔ laan ma na tɔnɔ kɔ na pri kɔ wɔ wɔlɔ wɔm na je paart jangɔŋɔ kɔm baŋa nɪ tɪn jazɪm nɪ. Tɔnɔ kɔm yigə dɪ kɔ kwaga maama pɔpɔnɪ mɔ. Ba ma məəni kɔ ni dɪm dɪ maarɔ kuni bɪrpe. ² A ma daart a na WE maleka kalɔ na dana tɪn, yɪ ka tɔɔlt dɪ kwər-dɪa ka wɪ: «Wɔɔ mɔ yi sɪ o want o dwant maarɔ tɪlɔ na məəni tɔnɔ kɔm ni dɪm nɪ tɪn, sɪ o daart o puri-kɔ?»

³ Nɔɔn-nɔɔnɔ təri WE-sɔŋɔ nɪ naa tɪga baŋa nɪ naa curu nɪ, o na wɔ want o puri tɔnɔ kɔm sɪ o daart o kartmɪ-kɔ. ⁴ A wɔ ma tiini kɔ cɔgt dɪ ba na wɔ nɛ nɔɔnɔ wɔlɔ na yi sɪ o puri tɔnɔ kɔm sɪ o daart o kartmɪ-kɔ tɪn. ⁵ Nakwa fiinle-bana bam wɔ dɪdɔa ma ta dɪ amɔ o wɪ: «Yɪ pa n wɔ cɔgt. Nii, Zuda dwi tu wɔlɔ ba na bəi nɪ Zuda nyɔŋo yɪ o yɪ PE Davidi naa tɪn mɔ want o dɔna maama, yɪ wɔntɔ yi sɪ o puri tɔnɔ kɔm ni maarɔ tɪrpe tɪm.»

⁶ Amɔ daa ma na Pəlbu, o na zɪgt paart jangɔŋɔ kɔm dɪ wəənu tɪna tɪlɔ na ŋwɪ tɪn dɪ nakwa bam tɪtari nɪ. O maa nyɪ nɪ ba ya gɔ-o mɔ te. O jɪgt nyɪa yarpe mɔ dɪdaant yiə yarpe. O yiə yarpe yam mɔ brɪ WE dɪdɛera barpe bam, yɪ bantɔ mɔ WE tɔŋɪ lɔgɔ baŋa je sɪm maama nɪ.

⁷ Pəɓbu wɔm laan ma vu wɔɓɓ na je paart jangɔŋɔ kɔm baŋa nɪ tɪn te, o jɔŋi tɔnɔ kɔm na wɔ o jazɪm nɪ tɪn.

⁸ O na jɔŋi-kɔ kɔntɔ tɪn, wəənu tɪna tɪɓ na ŋwɪ tɪn dɪdaant nakwa fiinle-bana bam ma kuni doonə o yigə nɪ. Ba maama dɪdɔba dɪdɔba maa jɪgt kɔnɔ, yɪ ba ze səbu-sɪŋa zwɪ sɪ ni na su dɪ wəənu tɪɓ ba na zwɛ yɪ tɪ lwəm ywənə tɪn. Lwəm dɪm kɔntɔ mɔ brɪ Wɛ nɔɔna bam na warɪ-Dɪ te tɪn.

⁹ Ba ma daart ba leeni ləŋ-dɔŋa ba zuli Pəɓbu wɔm ba wɪ:

«Nmɔ yɪ sɪ n jɔŋi tɔnɔ kɔm,

sɪ n daart n dwant kɔ maarɔ tɪm.

Bɛŋwaant ba ya gɔ nmɔ,

yɪ nmɔ jana kam na nuŋi tɪn ŋwaant mɔ n mɛ n ŋwɪ
nabiinə lwarɪm jɪnɪ,

yɪ n jɔŋi-ba n kɪ Wɛ jɪŋa nɪ.

Baɓ nmɔ na jɔŋi tɪn nuŋi

nabiinə dwi maama wɔnɪ,

dɪ taana dwi maama wɔnɪ,

dɪ tɪnɪ dwi maama wɔnɪ,

dɪ je təri təri mɔ,

¹⁰ yɪ nmɔ pa ba tɔgt ba di paart,

yɪ ba zɪgt dɪ Yuutu Wɛ yigə nɪ ba zuli-Dɪ.

Ba ma wɔ ta te nabiinə lɔgɔ baŋa nɪ.»

¹¹ Amɔ daa ma nii a na Wɛ malɛst kɔgɔ zanzan, yɪ a ni sɪ kwəri. Sɪ daga lanyɪrant, sɪ yɪ kuni mɔrrɔ zanzan mɔrrɔ yirrr mɔ. Sɪ maa zɪgt sɪ gilimi paart jangɔŋɔ kɔm, dɪdaant wəənu tɪna tɪɓ na ŋwɪ tɪn dɪ nakwa bam.

¹² Sɪ laan ma leeni baŋa baŋa sɪ wɪ:

«Pəɓbu wɔm ba na gɔ tɪn sɪnɪ o marɪ sɪ o jɔŋi paart dɪ
dam dɪ nadunni dɪ swan dɪ baart,

kɔ wəli dɪ zulə dɪ tiə.»

¹³ Amɔ daa ma ni wəənu tɪɓ maama na wɔ Wɛ-sɔŋɔ nɪ dɪ tɪɓ maama na wɔ lɔgɔ baŋa nɪ dɪ curu nɪ tɪn, kɔ

wəli dɪ tɪlɔ maama na wɔ na-fara wɔntɪ tɪn dɪ. Wəenu tɪlɔ maama Wɛ na kɪ tɪn ma leeni tɪ wɪ:

«Wɔlɔ na je paartɪ jangɔŋɔ kɔm baŋa nɪ tɪn dɪ Pəlbɔ wɔm maŋtɪ dɪ paartɪ dɪ tiə dɪ zulə dɪ dam,

st kɔ taa ve maŋa kalɔ na ba ti tɪn.»

¹⁴ Wəenu tɪna tɪlɔ na ŋwɪ tɪn ma wɪ: «Amina, kɔ yɪ kɔntɔ mɔ.» Kɔ daartɪ nakwa bam ma kuni doonə ba zuli Wɛ.

6

Pəlbɔ wɔm na puli st o puri tɔnɔ kɔm te tɪn

¹ Amɔ daa ma nii a na Pəlbɔ wɔm laan na puli st o puri tɔnɔ kɔm tɪn. O ma dwantɪ dayigə maa kɔlɔ na məəni tɔnɔ kɔm ni dɪm tɪn. Amɔ ma ni wəenu tɪna tɪlɔ na ŋwɪ tɪn dɪdɔba kwərə na dwana nɪ dɔba na mumunə te tɪn, yɪ kwərə kam ta ka wɪ: «Ba yo.»

² Amɔ ma nii a na sisəŋ-pwəŋə. Wɔlɔ na dɔgtɪ ka baŋa nɪ tɪn maa ze taŋa. Ba ma pu paartɪ yipugə o yuu nɪ. O ma nuŋi dɪ dam, st o vu o magɪ jara o wantɪ.

³ Pəlbɔ wɔm daa ma dwantɪ maa kɔlɔ na kɪ tɪle tɪn. A ma ni wəenu tɪna tɪlɔ na ŋwɪ tɪn tɪle tu wɔm na tagɪ o wɪ: «Ba yo.»

⁴ Amɔ daa ma na sisəŋə kadoŋ ka na nuŋi, yɪ ka yɪ nastŋa muri muri. Wɔlɔ na dɔgtɪ ka baŋa nɪ tɪn ma jɔŋi dam st o ba o lɪ ywəəni lɔgbɔ baŋa nɪ, st nɔɔna bam taa magɪ jara ba gbɔ daantɪ. Ba ma kwe sɔ-lɔŋɔ ba kɪ o jɪŋa nɪ.

⁵ Pəlbɔ wɔm daa ma dwantɪ maa kɔlɔ na kɪ tɪtɔ tɪn. A ma ni wəenu tɪna tɪlɔ na ŋwɪ tɪn tɪtɔ tu wɔm na tagɪ o wɪ: «Ba yo.» A ma nii a na sisəŋ-zwəənə. Wɔlɔ na dɔgtɪ ka baŋa nɪ tɪn maa ze luu kɔlɔ ba na maa maŋtɪ duuni ba nii tɪn. ⁶ Amɔ ma ni dwantɪm wəenu tɪna tɪlɔ na ŋwɪ tɪn tɪtari nɪ nɪ kwərə te ka wɪ:

«Ní ma n dɛ wɔnt ɲwɩ maama mb n yəgi mɩna zɔɲ-biə
 yi dɩdɩa yɩrant má,
 yɩ n ta wú daart n kwe n dɛ wɔnt ɲwɩ maama dɩ mb
 n ma n yəgi kamaana zɔɲ-bi sɩtɔ má má.
 Kɩ daart kɩ na yɩ nugə dɩ sana,
 yɩ danɩ tintɩ səbu.»

⁷ Pəlbɩ wɔm daa ma dwant maa kɩɩ na kɩ tɩna tɩn. A
 ma ni wəənu tɩɩ na ɲwɩ tɩn tɩna tu wɔm na tagɩ kɩ wɩ:
 «Ba yo.»

⁸ A ma nii a na sisəɲ-fufunu. Wɩɩ na dɔgt ka baɲa nɩ
 tɩn yɩrɩ mb yɩ Tɩɩnɩ. Curu tɩtɩ maa tɔgt o kwaga. Ba
 ma jɔɲi dam sɩ ba vu lɔgɩ baɲa ba gɩ nɔɔna bana maama
 wɔnt nɔɔnɩ dɩdɩa. Ba jɩgt dam sɩ ba pa nɔɔna kɩ jara
 ba gɩ daant, yɩ baá pa kana dɩ gɩ badaara, sɩ yawɩrɩ
 dɩ gɩ badaara, yɩ ba daart ba pa jwaanɩ dɩ gɩ nɔɔna
 badonnə.

⁹ Pəlbɩ wɔm laan daa ma dwant maa kɩɩ na kɩ tɩnu
 tɩn.

Amɩ ma na Wɛ kaantɩm bimbim dɩm, yɩ a na balɩ ba
 dɛɛn na gɩ Wɛ cwəɲə kam tɔgtɩm ɲwaanɩ tɩn jwəru na
 wɩ dɩ təɲə nɩ. Ba dɛɛn gɩ bantɩ ba na kwaanɩ ba brɩ
 Wɛ cɩga kam tɩn ɲwaanɩ mb. ¹⁰ Ba ma ɲɔɔnɩ baɲa baɲa
 ba wɩ:

«Dam-fɔrɔ Tu Baɲa-Wɛ,
 nmɩ yɩ wɩ-pɔɲo tu mb dɩ cɩga tu.
 Nmɩ lagɩ sɩ kɩ yɩ maɲa kɔɔ mb,
 sɩ n di balɩ na wɩ lɔgɩ baɲa nɩ tɩn taant,
 sɩ n daart n pa balɩ na gɩ dɩbam tɩn na cam.»

¹¹ Ba laan ma kwe gwar-pwən-dɩdwaarɩ ba pa ba
 maama. Ba ma ta-ba ba wɩ: «Á taá wɩ yo á siə, sɩ á kɔgɔ
 kɩm laan ba kɩ puli kɩ ti. Bɛɲwaanɩ á donnə ta daart
 lɔgɩ baɲa nɩ, balɩ na maɲɩ sɩ ba wəli á kɔgɔ kɩm wɔnt
 tɩn. Bantɩ yɩ balɩ dɩ na tɩɲɩ ba pa Wɛ tɩn mb, yɩ nɔɔna
 wú gɩ-ba nɩ ba na gɩ abam te tɩn.»

¹² A ma na Pɛlbu wɔm daa na dwant maa kɔlɔ na kɩ tɩrdɔ tɩn.

Tɩga kam laan maa tiini ka sisinji.

Wɩta kam ma ji nazono tim tim nɩ gwar-zono te.

Cana kam ma tiini ka ji nasɔŋɔ cwɛn cwɛn nɩ jana te.

¹³ Calɩcwɩ sɩm ma siiri sɩ tɔɩ tɩga nɩ,

nɩ vu-dɩɔ na sugi kapɩra kɔ pa ya siiri te tɩn.

¹⁴ Wɛyuu kɔm ma pri kɔ kɛ,

nɩ ba na pri sara te tɩn.

Kɔ daart lɔgɔ baŋa pweeru maama dɩ tɩga kalɔ maama na wɔ nɩnɩɔ titart nɩ tɩn ma fɔɔrt tɩ tigɛ je nɩ.

¹⁵ Fɔɔntɩ laan ma zɔ nɔɔna maama lɔgɔ bana nɩ, kɔ na yɩ pwa dɩ dɩdɛera dɩ pamangna yigɛ tiinɛ dɩ nadunɛ dɩ nɔn-kamunɛ, kɔ wɛli dɩ gambɛ dɩ balɔ na te ba tɩtɩ tɩn maama. Ba maama laan ma duri ba vu ba sɛgi ba tɩtɩ pweeru wɔntɩ dɩ kandwa-gugwɛru wɔntɩ. ¹⁶ Ba laan ma loori kandwa yam dɩ pweeru tɩm ba na sɛgi tɩ wɔntɩ tɩn, sɩ tɩ tɩ ba baŋa nɩ tɩ kwɛli-ba. Ba maa wɩ: «Kwɛli-na dɩbam, sɩ wɔlɔ wɔm na je paart yituru kɔm baŋa nɩ tɩn daa yɩ na dɩbam, sɩ Pɛlbu wɔm ban-zɔŋɔ kɔm yɩ zaŋɩ kɔ yɩ dɩbam. ¹⁷ Bɛŋwaant dɛ dɩm yɩɔ sɩ ba bant zaŋɩ nabiinɛ baŋa nɩ, yɩ nɔɔn-nɔɔnɔ daa bɔ want o lu.»

7

Wɛ nɔɔna na jɩgtɩ Dɩ nyɩnyɔgɔ te tɩn

¹ Kɔntɩ na kɛ tɩn, a ma na Wɛ malest sɩna na zɩgtɩ tɩga baŋa sapala yana yam nɩ. Malest sɩm maa jɩgtɩ lɔgɔ baŋa viu kɔm maama, sɩ kɔ yɩ taa fuli kɔ pat je dɩ je tɩga baŋa nɩ naa nɩnɩɔ wɔntɩ, dɩ tweeru dɩ lɔgɔ baŋa nɩ.

² A daa ma na Wɛ malɛka kadoŋ na nunji wa-puli je nɩ ka maa bɩna. Ka ma jɩgtɩ Ŋwɩa-Tu Baŋa-Wɛ nyɩnyɔgɔ, sɩ ka pa balɔ na yɩ Dɩ nɔɔna tɩn. Ka ma tɔɔlɩ dɩ kwɛr-dɩa ka ta dɩ Wɛ malest sɩna sɩm, Wɛ na pɛ-sɩ dam sɩ sɩ want

sı cǝgı tıga baɳa dı nınuv kım tın, ka wı: ³ «Zıgı-na. Á ta yı cǝgı tıga baɳa naa nınuv kım naa tweeru tım dı. Á cǝgi sı dı ba dı kı balıv na tǝgı dı Tu WE tın nyınyıgvı kım ba trǝnı, sı dı daartı.»

⁴ Amıv laan ma ni balıv najıgı WE nyınyıgvı kım tın ni na ma te. Kıv yı nǝǝna mırrıv bı dı fiinna-tına (144.000) mıv jıgı Dı nyınyıgvı kım Yıstırayelı tiinǝ dıvı fugǝ-tıle kım maama wınuv. ⁵ Nǝǝna bam kuntuv maa yı:
 nǝǝna mırrıv fugǝ-tıle (12.000) Zuda dıvı dım wınuv,
 nǝǝna mırrıv fugǝ-tıle (12.000) Ruban dıvı dım wınuv,
 nǝǝna mırrıv fugǝ-tıle (12.000) Gadı dıvı dım wınuv,
⁶ nǝǝna mırrıv fugǝ-tıle (12.000) Aseertı dıvı dım wınuv,
 nǝǝna mırrıv fugǝ-tıle (12.000) Nefitalı dıvı dım wınuv,
 nǝǝna mırrıv fugǝ-tıle (12.000) Manastı dıvı dım wınuv,
⁷ nǝǝna mırrıv fugǝ-tıle (12.000) Simeyon dıvı dım wınuv,
 nǝǝna mırrıv fugǝ-tıle (12.000) Leevi dıvı dım wınuv,
 nǝǝna mırrıv fugǝ-tıle (12.000) Yısakaartı dıvı dım wınuv,
⁸ nǝǝna mırrıv fugǝ-tıle (12.000) Zabalǝn dıvı dım wınuv,
 nǝǝna mırrıv fugǝ-tıle (12.000) Zızeııvıv dıvı dım wınuv,
 nǝǝna mırrıv fugǝ-tıle (12.000) Benzamen dıvı dım wınuv.

Zan na ne kǝ-fǝrǝ WE-sǝɳǝ nı te tın

⁹ Kuntuv na ke tın, a ma daa na nǝn-kǝgıv, kıv na tiini kıv daga yı nǝǝn-nǝǝnıv bı wantı nǝǝna bam o ga o ti. Nǝǝna bam kuntuv nuji
 tıntıv dıvı tǝrı tǝrı maama wınuv,
 dıvı nabiinǝ dıvı maama wınuv,
 dıvı je tǝrı tǝrı,
 dıvı taana dıvı maama wınuv mıv.
 Ba maa zıgı paartı jangǝɳǝv kım dı Pǝlvıv wım yıgǝ nı.
 Ba zıv gwar-pwǝn-dıdwaartıv mıv, yıv ba daartıv ba ze kırvıv-
 vǝǝıvıv ba jıta nı. ¹⁰ Ba laan maa ıǝǝnıvıv baɳa baɳa dıvı kvǝr-
 dıta ba wı:

«Dɪbam Tu Wɛ mʊ je paart jangɔŋɔ kʊm baŋa nɪ.
Dɪntʊ dɪ Pəlbu wʊm mʊ vrɪ nɔɔna sʊtaant jɪŋa nɪ ba
yagɪ.»

¹¹ Wɛ malɛst sɪm maama maa zɪgt sɪ gilimi paart
jangɔŋɔ kʊm dɪ nakwa bam, dɪdaant wəənu tɪna tɪlʊ
na ŋwɪ tɪn. St maama laan ma kuni doonə st cɔɔlɪ st
yuni tɪga nɪ st yɔɔrɪ paart jangɔŋɔ kʊm st zuli Wɛ st
wɪ:

¹² «Kʊ yɪ cɪga mʊ. Dɪbam Tu Wɛ maŋt dɪ tɪə dɪ zulə dɪ
swan dɪ le kəm,
kʊ wəli dɪ paart dɪ dam dɪ baart,
st kʊ taa ve maŋa kalʊ na ba ti tɪn. Amina.»

¹³ Kʊntʊ na kɛ tɪn, nakwa bam dɪdʊa ma bwe amʊ o
wɪ: «Nɔɔna balʊ na zʊ gwar-pwən-dɪdwaarʊ tɪm tɪn yɪ
bra mʊ? Ba nuŋi yən mʊ?»

¹⁴ A ma lər-o a wɪ: «Amʊ tu, ta n brɪ-nɪ, st nmʊ mʊ
ye-ba.»

O laan ma ta o brɪ amʊ o wɪ: «Nɔɔna bantʊ mʊ yɪ
balʊ na nuŋi can-kamunə wʊntɪ lʊgʊ baŋa nɪ tɪn. Ba
zart ba gwaarʊ tɪm dɪ Pəlbu wʊm jana kam mʊ yɪ tɪ
pɪrɪ cart cart. ¹⁵ Kʊntʊ nan mʊ pɛ bantʊ ba ba zɪgt
Wɛ paart jangɔŋɔ kʊm yigə nɪ, yɪ ba tʊŋt ba pa-Dɪ wɪa
dɪ tɪtɪ maama Dɪ sɔŋɔ kʊm nɪ. Wʊlʊ wʊm o na je paart
jangɔŋɔ kʊm baŋa nɪ tɪn wʊ pa ba jəni o woro nɪ.

¹⁶ Kana daa bá fɔgt ka ja bantʊ.

Na-nyɔm dɪ nan bá ja-ba.

Wɪa nan daa bá ja-ba,

naa fʊnyʊgʊ.

¹⁷ Bɛŋwaant Pəlbu wʊm o na wʊ paart jangɔŋɔ kʊm je
sɪm tɪtari nɪ tɪn wʊ ta nii ba baŋa nɪ nɪ nayɪrʊ
te.

O nan wʊ tɔgt ba yigə o ja-ba o vu o pa ba nyɔ na buli-yi
dɪlʊ na pat ŋwɪa tɪn wʊntɪ,
yɪ Wɛ wʊ guguni ba yi-na maama.»

8

Pɛlbu wɔm na dwant maa kulɔ o ma kweeli tɩn

¹ Pɛlbu wɔm laan ma dwant maa kulɔ na ki tɩrɛ tɩn. Kɩ ma ki yiritititi WE-sɔŋɔ nɩ mɩmaja fɩnfɩn nɩnɛɛnɩ luu cicoro te.

² A laan ma na malest sɩrɛ sɩm sɩ na zɩgt WE yigə nɩ tɩn. Ba ma kwe nabwaanɔ tɩrɛ ba pa sɩ maama.

³ Maleka kadorɔ laan ma ba ka zɩgt WE kaantɩm bimbim dɩm tee nɩ, yɩ ka ze sɛbu-sɩja zɔŋ-tanlaɩa. Ba ma kwe wəənu zanzan tɩɔ lwəm na ywənə tɩn ba ki maleka kam zɔŋa kam wɔnɩ, sɩ ka wəli dɩ WE nɔɔna bam maama loro kɩm. Ba pɛ-ka kɩntɔ, sɩ ka kwe ka ja vu sɛbu-sɩja bimbim dɩm dɩ na zɩgt paartɩ jangɔŋɔ kɩm yigə nɩ tɩn mɩ ka zwɛ ka pa WE. ⁴ Ka na kwe ka zwɛ kɩntɔ tɩn, wəənu tɩm nyɔa kam maa tɔgt dɩ WE nɔɔna bam loro kɩm ka nɩŋi maleka kam ja nɩ ka yɔɔrɩ ka diini WE te. ⁵ Maleka kam ma daartɩ ka pɛ mini bimbim dɩm baɩa nɩ ka su zɔŋa kam ni. Ka laan ma kwe ka dɔltɩ ka lo lɔgɔ baɩa nɩ. Ka na logi kɩntɔ tɩn, dɔa ma pɩpɩlɩ yɩ ka baga ka wuurə. Sɔɔ ma tiini kɩ gaaltɩ, yɩ tɩga kam dɩ sisiŋi.

Malest sɩm na wugi sɩ nabwaanɔ tɩm te tɩn

⁶ Malest sɩrɛ sɩm maama laan ma ti sɩ yigə, sɩ sɩ wu sɩ nabwaanɔ tɩm. ⁷ Maleka kalɔ na yɩ dayigə tu tɩn ma wu ka nabɔnɔ kɩm. Ka na wugi-kɩ tɩn, dɩ-kambana dɩ mini dɩ jana na gwaanɩ daantɩ tɩn ma cuuri lɔgɔ baɩa nɩ. Lɔgɔ baɩa pɔɔrɩm kuni bitɔ wɔnɩ kuri bidwɩ ma di mini. Tweeru tɩm dɩ pɔɔrɩm kuni bitɔ wɔnɩ kuri bidwɩ dɩ ma di mini, dɩ ga-lɛɛrɔ maama.

⁸ Maleka kalɔ na saɩtɩ tɩn dɩ ma wu ka nabɔnɔ kɩm. Ka na wugi kɩntɔ tɩn, ba ma kwe wɔŋo, kɩ na nyɩ dɩ pu-kamunu yɩ kɩ jɩgt mini, ba dɔltɩ ba dɩ lɔgɔ baɩa na-fara bam wɔnɩ. Na-fara bam pɔɔrɩm kuni bitɔ wɔnɩ

kuri bɔdwt ma ji jana. ⁹ Wəənu tɩɩv maama na ŋwt na wɔnt tɩn pɔɔrɩm kuni bɩtɔ wɔnt kuri bɔdwt ma tɩ, yɩ ba nabwəəru tɩm dɩ pɔɔrɩm kuni bɩtɔ wɔnt kuri dɩdɩva ma cɔgtɩ.

¹⁰ Malɛka kalɩ na kɩ stɔ tɩn ma wu o nabɔnɔ kɩm. Calɩv-kamunu ka na jɩgtɩ mini nɩ mɔɔɩtɩ mini te tɩn laan ma nuŋi wɛyuu nɩ ka tɩ lɩgbɩ baŋa bu-tɩɩtɩ sɩm pɔɔrɩm kuni bɩtɔ kuri bɔdwt wɔnt, dɩ buli sɩm dɩ wɔnt.

¹¹ Calɩva kam kɩntɩ yɩrɩ mɩ Calɩv-cɩa. Bwi sɩm kɩntɩ na bam ma ji na-cɛɛra. Nɔɔna zanzan maa nyɔ-ba yɩ ba tɩva.

¹² Malɛst sɩna tu wɩm dɩ laan ma wu o nabɔnɔ kɩm. Wɩa kam pɔɔrɩm kuni bɩtɔ wɔnt kuri bɔdwt ma cɔgtɩ. Cana kam pɔɔrɩm kuni bɩtɔ wɔnt kuri bɔdwt dɩ ma cɔgtɩ, kɩ wɛɩ dɩ calɩwtɩ sɩm dɩ kɩntɩ. Kɩntɩ ma pa tɩ maama pɔɔrɩm kuni bɩtɔ kɩm kuri bɔdwt yɩ lim. Kɩntɩ ŋwaantɩ pooni ma daa tɛrɩ dɛ wɔnt pɔɔrɩm kuni bɩtɔ kuri bɔdwt wɔnt, wɩa dɩ tɩtɩ maama.

¹³ Amɩ laan ma nii a na kalɔŋ-zɔŋɔ na tiini kɩ jaantɩ baŋa baŋa. A ma ni kɩ na tagɩ baŋa baŋa kɩ wɩ: «Lɛɛrɩ! Lɛɛrɩ! Lɛɛrɩ lagɩ tɩ ba balɩ na zɩbɩrɩ lɩgbɩ baŋa nɩ tɩn baŋa. Malɛst stɔ stɩv na daartɩ tɩn na wugi stɩ nabwaanɩ tɩm stɩ pa tɩ kwɛrɩ zaŋɩ, lɛɛrɩ tɩm kɩntɩ wɩ ba nabiinɔ baŋa.»

9

¹ Malɛka kalɩ na yɩ banu tu tɩn laan ma wu ka nabɔnɔ kɩm. Amɩ ma na calɩva na kwɛrɩ wɛyuu nɩ ka ba ka tɩ lɩgbɩ baŋa nɩ. Ba ma kwe borbu ba pa-ka, sɩ ka ma pɩrɩ gɔŋ-canluŋu kɩm ni dɩm. ² Ka na pɩrɩ gɔŋo kɩm ni dɩm tɩn, nyɩva maa yɔɔrɩ ka pi ka nuŋi gɔŋo kɩm wɔnt, nɩ mini na daga yɩ dɩ jɩgtɩ nyɩva te tɩn. Nyɩva kam ma nuŋi ka li wɩa kam dɩ wɛyuu kɩm maama. ³ Kayɩra laan ma nuŋi nyɩva kam wɔnt ka jagɩ tɩga baŋa je maama. Ka ma

jonji dam sī ka na dūnt-m, sī kū taa wōɛ nī nōŋō na wōɛ te tīn. ⁴ Ba ma kaant kaytra kam sī ka yī cōgt lūgbu baŋa gaarū dī tweeru naa vōōrū dwi maama, sī ka daart ka yaart nōōna balū na ba jīgt Wɛ nyūnyūgbu kum ba trə nī tīn yīrant. ⁵ Ba nan wū pɛ-ka cwəŋə sī ka gb nōōna bam kūntū. Kū yī sī ka pa nōōna bam yītra mū taa wiirə, sī kū vu kū yī cant sīnu. Ba yītra yam wū ta wiirə nī nōŋō dūntm na wiiri te tīn mū. ⁶ Maŋa kam kūntū nī nōōna bam wū ta lagt sī ba tī, yī tūbntí bá ja-ba. Baá ta beeri tūbntí, yī tūbntí ba lagt-ba.

⁷ Kaytra kam maa nyī dī ba na vōgt sise sī sī vu jara je te tīn. Ka yuni nyī dī ka pugi səbu-sīŋa yīpwi mū te. Ka yībiyə maa yī nīnɛɛnt nabiinə yībiyə na yī te tīn. ⁸ Ka yūuywe maa nyī dī kaana yūuywe te, yī ka yələ nyī dī nywəənu yələ te. ⁹ Kaytra kam nyōōna maa nyī dī lupulwarū mū kwəli-ya te. Ka vwana yam wuurim dīm maa kī sōō zanzan, nīnɛɛnt sisəŋ-kōgō mū vat trəkooru sī duri sī maa ve jara je te. ¹⁰ Ka maa jīgt nabilə nī nwaanū nabilə te. Ka mat nabilə yam kūntū mū ka dūnt nōōna nī nōŋō na dūnt te tīn. Ka nabilə yam mū pat ka jīgt dam sī ka want ka yaart nōōna, sī ba yītra taa wiirə taan, sī kū vu kū yī cant sīnu. ¹¹ Kaytra kam maa jīgt pɛ o na nii ka baŋa nī. Wūntū mū yī maleka kalū na nii gōŋ-canlūŋu kum baŋa nī tīn. Ka yīrī dī Zwifə tiinə taant mū yī Abadōn. Ka yīrī dīm dī Grɛkī tiinə taant maa yī Apoliyon. Yīrī dīm kūntū kuri mū yī Cōgtū.

¹² Mū dayīgə lɛɛrū tīm. Kū nan ta daart lɛɛrū kuni bīle mū.

¹³ Maleka kalū na kī sīrdū tīn laan ma wu ka nabōōō kum. Amū ma nī kwərə na nuŋi səbu-sīŋa bimbim dīm na zīgt Wɛ yīgə nī tīn nyīta yana yam wōnt. ¹⁴ Kwərə kam ma ta dī malestī sīrdū tu wūlū na ze nabōōō kum

ttn ka wɪ: «Ve, n bwəli malɛst stna stm ba na ləgə ba zɪgt Efratɪ bu-kamunu kum ni nt ttn n yagɪ.»

¹⁵ Maleka kam laan ma vu ka bwəli malɛst stna stm ka yagɪ. Sɪntv ya marɪ st ti st yigə mv st ma cəgi marja kam kʊntv nɔɔ, st ka ba ka yi. St laan ma zaɪt st st vu st gv nabiinə pɔɔrtm kuni bitɔ wʊnt kuri bɪdwɪ. ¹⁶ Amv ma lwart malɛst stna stm jara tiinə bam kɔgɔ kum ni na mat te ttn. Kv yt miliyɔɔrv biə-yale mv (200.000.000), yt ba maama dɔgt sise. ¹⁷ A ma na sise stm dt st diinə bam na yt te ttn. Sise diinə bam maama jɪgt lu-pulwarv tɪlv ba na maa kwəli ba nyɔɔna ba kt jara ttn mv. Luguru tɪm kʊntv maa tiini ti stnt nt mini na yt te ttn. Tɪdaara maa yt nazom-pupweeru. Tɪdonnə dt maa yt nasvnnv nt sun-muni te. Sise stm yuni tɪm maa nyt nt nywənu yuni te. Mini dt nyva maa nuɪ st niə nt. Ciribi dɪlv lwəm na dana ttn dt maa nuɪ. ¹⁸ Wənu tɪm kʊntv tɪtɔ ma tv lvgv barja nabiinə wʊnt, yt ti gv ba pɔɔrtm kuni bitɔ wʊnt kuri bɪdwɪ. Kv nan yt mini dtm dt nyva kam dt ciribi dtm na nuɪ sise stm niə nt ttn mv gv-ba. ¹⁹ Sise stm niə yam mv pat st jɪgt dam, dt st nabilə yam dt. St nabilə yam nyt dt bɪsankwɪ mv te, yt ya jɪgt yuni ya maa yaart nɔɔna.

²⁰ Nabiinə balv na daart yt wənu tɪm kʊntv dam wv gv-ba ttn nan wv sɛ st ba ləni ba wvrv ba yagɪ wɔ-balwaarv tɪlv ba wvbɪɲa na lagɪ ttn. Ba ta yɔɔrt ba zuli svtaana mv, yt ba kwəri ba zuli wənu tɪlv ba tɪtɪ na kt dt ba jta ttn, kv na yt jwənə yalv ba na mɛ səbu-sɪɲa naa səbu-pwənə naa can-na naa kandwa naa dɛ ba ma kt ttn. Jwənə yam kʊntv nan ba nat, yt ya kwəri ya ba ni, yt ya wart ya vu dt. ²¹ Nɔɔna bam kʊntv ma wv sɛ st ba ləni ba wv dt ba nɔɔn-gvra kam dt ba liri kikiə yam. Ba ta ma wv yagɪ ba boorim kəm dtm dt ba ɲwɪnt dtm.

10

Zan na nE malEka kam na ze tōn-balaŋa te tūn

¹ Amu daa ma nii a na WE malEka kalu na dana tūn. Ka ma nuŋi WE-sōŋō nū ka maa tuə. Ka mE kunkwəənu mu ka ma kukwəri ka tūti, yī manlaa-taŋa kīkarī ka yuu nū. Ka yibiyə nyī dī wīa mu, yī ka nE sūm nyī dī min-vuŋu na yī te tūn. ² MalEka kam maa ze tōn-balaŋa kalu na puri tūn ka jūŋa nū. Ka ma cwi ka jazūm naga na-fara bam baŋa nū. Ka daari ka cwi ka jagwiə naga kam tūga baŋa nū. ³ Ka laan ma daari ka baŋi baŋa baŋa, yī ka kwərə kam kī sōō nū nyōŋo na suuri te tūn. MalEka kam na baŋi kuntu tūn, dūa dī ma baŋi kuni bīrpe. ⁴ Dūa kam na baŋi kuntu tūn, amu maa laŋi sī a puṣuṣi ka na taŋi kulu tūn a tūji. Amu laan ma ni kwərə na ŋōōni WE-sōŋō nū ka wī: «Ta n cūm, yī zaŋi n puṣuṣi dūa kam na baŋi ka ta kulu tūn.»

⁵ MalEka kalu amu ya na maŋi a na ka na kwe ka naga ka nō na-fara bam baŋa nū yī ka nō kadoŋ tūga baŋa nū tūn laan ma zəŋi ka jazūm jūŋa wEEni, ⁶⁻⁷ yī ka du dī WE yūri ka wī: «Ku daa bá daani sī WE wubūŋa yalu ya na səgi yī Dī maŋi Dī ta dī Dī nijōŋnə bam tūn laan kī, maŋa kalu malEka sīrpe tu wum na wú wu ka nabōnō kum tūn. Baŋa-WE nan mu jūŋi ŋwīa sī ku taa ve maŋa kalu na ba ti tūn.

Dūntu mu kī wEyuu dī wəənu tūlu maama na wu ku wuṣi tūn,

yī Dī kwəri Dī kī tūga baŋa dī ka wəənu tūm maama.

Dūntu daa ta mu kī na-fara dī wəənu tūlu maama na wu ba wuṣi tūn.»

⁸ MalEka kam na taŋi kuntu tūn, amu daa ma joori a ni kwərə kalu ya na ŋōōni WE-sōŋō nū tūn. Ka daa ma ta dī amu ka wī: «Ve maleka kalu na zūŋi na-fara bam baŋa nū dī tūga kam baŋa nū tūn te, sī n jōŋi tōn-balaŋa kalu na puri ka wu ka jūŋa nū tūn.»

⁹ A ma vu a ta malɛka kam sɩ ka pa-nɩ tɔn-balaŋa kam. Ka ma ta-nɩ ka wɩ: «Jɔŋi tɔnɔ kum n di. Kɔ na wɔ nmɔ ni nɩ, kɔbɔ ta sɔna nɩ tɔbɔbɔ te. N nan na ligi-kɔ, kɔ laan wɔ ta cana mɔ n kana nɩ.»

¹⁰ Amɔ ma jɔŋi tɔn-balaŋa kam malɛka kam jɩŋa nɩ a dɩ a ni nɩ. Ka maa sɔna nɩ tɔbɔbɔ te. Kɔ daari, amɔ na ligi-ka tɩn, ka ma lɔni ka ji cam yɩranti a kana nɩ. ¹¹ Ba laan ma ta ba brɩ-nɩ ba wɩ, amɔ daa ta maŋɩ sɩ a tɔɔɩ Wɛ kwɛrɛ kam a brɩ woŋo kɔlɔ na lagɩ kɔ kɩ lɔgɔ banya dwi tiinɛ zanzan wɔnɩ, dɩdaanti tɩnɩ zanzan dɩ taana dwi zanzan tiinɛ dɩ wɔnɩ, dɩ ba pwa dɩ wɔnɩ tɩn mɔ.

11

Wɛ maana tiinɛ bale na brɩ Dɩ cɩga kam te tɩn

¹ Ba laan ma kwe miu kɔlɔ ba na maa maŋɩ wɛɛnu tɩn ba pa-nɩ. Ba ma ta amɔ ba wɩ, a zaŋɩ a maŋɩ Wɛ-di-kamunu kum dɩ kɔ kaantɩm bimbim dɩm a nii, sɩ a daari a lwarɩ nɔɔna ni tɩte na wɔ Wɛ-di-kamunu kum wɔnɩ ba zuli-Dɩ tɩn. ² Ba ma daari ba ta amɔ, sɩ a yɩ maŋɩ kɔnkɔlɔ kɔlɔ na wɔ pooni nɩ Wɛ-digɛ kam yigɛ nɩ tɩn, bɛŋwaanti ba kwe je sɩm kɔntɔ ba kɩ dwi-gɛ tiinɛ bam jɩŋa nɩ mɔ. Bantu nan mɔ wɔ ba ba taa kari tɩɔ kɔlɔ na yɩ Wɛ nyɩm tɩn wɔnɩ, ba nwant wɛɛnu ba cɔgɩ sɩ kɔ vu kɔ yi cant fiinna-sɩle (42). ³ Wɛ daa ma ta-nɩ Dɩ wɩ: «Amɔ lagɩ a tɔŋɩ nɔɔna bale mɔ sɩ ba ba brɩ amɔ cɩga kam. Bantu wɔ tɔɔɩ amɔ kwɛrɛ kam sɩ kɔ yi da mɔbɔ dɩ biɛ yale dɩ fustɩdɔ (1.260), yɩ baá zɔ gwar-zɩnzwara sɩ kɔ brɩ ba na yaari te tɩn.»

⁴ Wɛ maana tiinɛ bam kɔntɔ mɔ brɩ Olivi tweeru tɩle tɩm, dɩ min-zwɛɛnu tɩle tɩlɔ na zɩgɩ dɩ Yuutu wɔlɔ na te lɔgɔ banya maama tɩn yigɛ nɩ. ⁵ Mini mɔ wɔ nuŋi ba niɛ nɩ dɩ cɔgɩ ba dɔna balɔ na kwaanti sɩ ba kɩ-ba balɔɔ tɩn. Wɔlɔ maama na lagɩ sɩ o kɩ-ba balɔɔ tɩn, baá gɔ-o

kuntv dorj mv. ⁶Bantv nan jigt dam st ba ja weyuu kum, st dva daa yt ta nta maña kam ba na wbra ba tōōlt WE kwērə kam tñn. Ba nan daa ta jigt dam st ba pa na ji jana. Ba ma ta jigt dam st ba pa yaara dwi maama ba nabiinə baña maña kalv maama ba na lagt tñn.

⁷Ba na tōōlt WE kwērə kam ba ti, varim wblv na zūvrt gorj-canluju kum wvnt tñn laan wú nuñi o ba o ja jara dīdaant ba, yt o want-ba o gv. ⁸O na gv-ba, ba ytra yam wú ta tigi pooni yigə nt tñv kamunu kum wvnt. Ytra yalv na brt tñv kum kuntv kuri cīga cīga tñn mv yt Sodōm dt Ezipi. Kv yt dáant mv ba jaant ba Yuutu wvm ba pa tvbn-dagara baña nt ba gv.

⁹Nōōna laan wú nuñi tñnt dwi maama wvnt, dt nabiinə dwi maama wvnt, dt taana dwi maama wvnt, dt je təri təri,

ba ba ba nii bantv ytra yam na tigi da tñn.

Baá ta nii ba ytra yam st kv vu kv yi da yatō dt cicoro, yt ba bá sē st ba kwe-ba ba kt. ¹⁰Balv na zūvrt lvgv baña nt tñn wú ta jigt wvpolo dt bantv bale tvvnt dtm. Ba ma wú kt kwēera, yt ba daart ba pat-da pēera. Baá ta jigt wvpolo, WE nijorjnə bam kuntv bale ya na yaart nabiinə lvgv baña nt dt WE taant dtm ba na ḡōōnt tñn ḡwaant.

¹¹Da yatō dt cicoro kum na kē, WE wú pa Dī siun kulv na pat ḡwta tñn laan ba kv zv ba ytra yam, yt ba joori ba bi ba zañt. Fvnt ma wú tiini dt ja balv maama na wú na-ba tñn. ¹²WE nijorjnə bam bale laan ma ni kwērə na ḡōōnt WE-sōḡō nt ka wt: «Diini-na á ba yo.»

Kunkorjo ma ba kv kwe-ba kv jigt kv ma diini weyuu, yt ba dvna bam zigt ba nii-ba. ¹³Kantv maña kam nt nōō, tīga baña maama wú tiini ka sisijī. Kv ma pa tñv kum pōōrtm kuni fugə wvnt kuri bīdwt cōgt maama. Tīga kam sisijim dtm maa gv nōōna murr-tīrpe (7.000).

Fuɔnt ma wú ja nɔɔna balɔ na daart tɪn, yɪ ba sɛ nɪ Yuutu Baɲa-WE mɔ tiini Dɪ jɪgt dam. ¹⁴ Mɔ lɛɛrɔ tɪɔ na kɪ bɪle tu tɪn. Kɔ nan ta daart lɛɛrɔ tɪɔ na wú kɪ bitɔ tu tɪn. Tɪ lagɪ tɪ ba lele mɔ.

Nabɔnɔ kɔɔɔ na wugi kɔ ma kweeli tɪn

¹⁵ Maleka kalɔ na yɪ sɪrɛ tu tɪn laan ma wu ka nabɔnɔ kɔm. Kwəri ma ŋɔɔnɪ WE-sɔŋɔ nɪ baɲa baɲa sɪ wɪ: «Lɔgɔ baɲa paart dɪm laan wɔ dí Yuutu WE jɪŋa nɪ mɔ, dɪ Kɪsɪ wɔm Dɪ na tɔŋɪ tɪn jɪŋa nɪ. Paart dɪm kɔntɔ wú ta wɔra sɪ kɔ taa ve maɲa kalɔ na ba ti tɪn.»

¹⁶ Nakwa fiinle-bana bam ba na je WE yigə nɪ ba paart jangwaanɔ tɪm baɲa nɪ tɪn laan ma kuni doonə ba cɔɔɔɔ ba yuni tɪga nɪ ba zuli WE, ¹⁷ yɪ ba wɪ:

«Dam-fɔrɔ Tu Baɲa-WE,
nmɔ maɲɪ n wɔra mɔ pulim nɪ,
yɪ n daa ta wɔra maɲa maama.
Dí kɪ nmɔ le,
dɪ n laan na kwe n dam-fɔrɔ kɔm
n ma n te lɔgɔ baɲa tɪn.»

¹⁸ Dwi-gɛ tiinə balɔ na dat nmɔ nɔɔna tɪn tiini ba jɪgt ban-zɔŋɔ dɪ nmɔ.

Kɔ daart lele kɔntɔ nmɔ bant nan wú zaɲɪ dɪ ba.
Kɔ laan yɪ maɲa kalɔ nmɔ na wú di twa sarɪya tɪn,
yɪ nmɔ wú pa balɔ maama na sɛ nmɔ tɪn na pɛɛra.
Kɔ na yɪ nmɔ nijɔŋnə bam dɪ balɔ maama na yɪ nmɔ
nɔɔna yɪ ba kwart n yɪrɪ dɪm tɪn,
kɔ na yɪ nɔn-kamunə naa nabwənə dɪ.
Kɔ nan na yɪ balɔ na cɔgt lɔgɔ baɲa tɪn,
maɲa yɪə sɪ nmɔ laan cɔgt-ba dɪ.»

¹⁹ Ba na zuli WE kɔntɔ ba ti tɪn, WE di-kamunu kɔɔɔ na wɔ Dɪ sɔŋɔ nɪ tɪn ni laan ma pɔrɪ. WE cullu tɪm na pɔpɔnt kandwa yɪra nɪ tɪ tiŋi daka kalɔ wɔnt tɪn ma

naɪ jaja. Duɔ laan maa pɪptla, yɪ ka baɣɪ ka wuura. Tɪga ma sisiŋi, yɪ dɔ-kambana tiini ya tɔɪ zanzan.

12

Prənyon-kɪnkagɪɪ na zəli kaant te tɪn

¹ Wo-kɪnkagɪɪ laan ma nuŋi wɛyuu nɪ. Amɔ ma na kaant o na mɛ wɪa o kukwəri o tɪtɪ nɪ ɔɔɔ te. Cana maa wɔ o napra kuri nɪ. Kɔ daart o ma pu yipugə kalɔ na jɪɣɪ calɪcwɪ fugə-stle tɪn o yuu nɪ. ² Kaant wɔm yɪ kapuə mɔ, yɪ o pugə kam vri sɪ o lɔ. Kɔ na cana tɪn, o ma kaast baɣɪ baɣɪ.

³ Wo-kɪnkagɪɪ dɪdoŋ daa ma nuŋi wɛyuu nɪ. Amɔ ma na prənyon-kɪnkagɪɪ, kɔ yɪ nasɔŋɔ mɔ yɪ kɔ jɪɣɪ yuni tɪrɔɔ dɪ nyta fugə. Yipwi ma pu kɔ yuni tɪm maama baŋa nɪ. ⁴ Kɔ ma kwe kɔ nabili kɔ ma vaŋɪ calɪcwɪ sɪm pɔɔɔɪm kuni bɪtɔ wɔnɪ kuri bɪdwɪ kɔ kwəri wɛyuu nɪ kɔ dɪ tɪga nɪ. Kɔ ma ba kɔ zɪɣɪ kaant wɔlɔ na laɣɪ o lɔ tɪn yigə nɪ, sɪ o na lɔɣɪ bu wɔm, sɪ kɔ kwe kɔ di. ⁵ Kaant wɔm ma lɔ o bu wɔm, o yɪ bəkərə mɔ. Wɔntɔ mɔ wɔ ta te lɔɣɪ baŋa dwi tiinə maama dɪ o dam. Kaant wɔm na lɔɣɪ kɔntɔ tɪn, ba ma kwe bu wɔm ba ja vu Wɛ te, Dɪ paart yitɔŋu kɔm na wɔ mɛ tɪn. ⁶ Kaant wɔm laan ma duri o vu kagɔa yuu, jəgə kalɔ Wɛ na maŋɪ Dɪ kwɛ sɪ Dɪ pa-o tɪn. Dɪ wɔ ta nii o baŋa nɪ je sɪm kɔntɔ nɪ da mɔrɔ dɪ biə yale dɪ fustɪrdɔ (1.260).

⁷ Jara dɛɛn ma tɔ Wɛ-sɔŋɔ nɪ. Wɛ malɛst dɪdɛɛrɔ wɔlɔ yɪɪ na yɪ Misɛɛɪɪ tɪn dɪdaant o kwaga malɛst tiinə bam mɔ dɪ jara dɪ prənyon-kɪnkagɪɪ dɪm dɪ dɪ kwaga malɛst tiinə bam. ⁸ Prənyon-kɪnkagɪɪ dɪm ma wɔ want jara yam. Kɔ dɪ kɔ kwaga malɛst tiinə bam ma daa wɔ nɛ jəŋə je Wɛ-sɔŋɔ nɪ. ⁹ Ba ma zəli-kɔ Wɛ-sɔŋɔ nɪ ba dɔlɪ ba yaɣɪ lɔɣɪ baŋa nɪ, dɪ kɔ kwaga malɛst tiinə bam

maama. Prɛnyɔŋ-kɪnkagɪɪ dɪm kɔntɔ mɔ yɪ bɪsankwɪa kalɔ na maŋɪ ka wɔra faɲa faɲa tɪn. Ka yɪrɪ nan mɔ yɪ Vwa-nyɪna pɛ, dɪ sɪtaantɪ, yɪ ka gantɪ lɔgɔ baɲa nɔɔna maama.

¹⁰ Amɔ laan ma ni kwɛr-dɪa na ŋɔɔntɪ Wɛ-sɔŋɔ nɪ ka wɪ: «Lele kɔntɔ dɪbam Tu Wɛ vrɪ Dɪ nɔɔna sɪtaantɪ jɪɲa nɪ. Wɛ ma brɪ Dɪ dam dɪ Dɪ paartɪ dɪm na yɪ te tɪn. Krisi wɔm Wɛ na tɔŋɪ tɪn dɪ ma brɪ Dɪ dam dɪm. Bɛɲwaantɪ wɔɔɔ na yɛni o ŋɔɔntɪ o cɔgɪ dɪ ko-biɔ bam Wɛ yigɔ nɪ tɪn daa tɛrɛ. Wɔntɔ mɔ yɛni o zɪgɪ dɪ Tu Wɛ yigɔ nɪ o ŋɔɔntɪ o cɔgɪ ba yigɔ tɪtɪ dɪ wɪa maama. Ba laan nan dɪ-o ba yagɪ. ¹¹Dɪ ko-biɔ bam nan wan-o Pɛɔbu wɔm jana kam nuɲim dɪm ŋwaantɪ, dɪ ba na brɪ Wɛ cɪga kam tɪn ŋwaantɪ mɔ. Ba ma sɛ sɪ ba kwe ba ŋwɪa ba ma lɛni tɔɔntɪ. ¹²Kɔntɔ, abam balɔ maama na zɔvɪrɪ Wɛ-sɔŋɔ nɪ tɪn, á taá jɪgɪ wɔpɔlo. Kɔ daartɪ, kɔ na yɪ lɔgɔ baɲa dɪ kɔ na-fara bam, lɛɛrɔ wɔ ba abam baɲa, bɛɲwaantɪ vwa-nyɪna pɛ wɔm tu abam te, yɪ o tiini o jɪgɪ ban-zɔŋɔ lanyɪrantɪ, bɛɲwaantɪ o ye nɪ o da yam gɛ fɪn mɔ.»

¹³ Prɛnyɔŋ-kɪnkagɪɪ dɪm na lwartɪ nɪ ba zɛli-kɔ ba yagɪ lɔgɔ baɲa nɪ tɪn, kɔ ma pɛ kaantɪ wɔɔɔ na lɔgɪ bɛkɛrɛ kam tɪn kwaga kɔ pu. ¹⁴ Ba ma kwe kalɔŋ-zɔŋɔ vwana yale ba pa kaantɪ wɔm, sɪ o ma jaantɪ wɛɛntɪ o vu o yɪ kagɔa kam yuu, jɛgɛ kalɔ o na maŋɪ sɪ o taa wɔra tɪn. Dáantɪ mɔ Wɛ wɔ ta nii o baɲa nɪ bɪna yatɔ dɪ cicoro, sɪ prɛnyɔŋo kɔm daa yɪ zaɲɪ kɔ ja-o. ¹⁵ Prɛnyɔŋo kɔm ma twɪ na zanzan sɪ ba vu ba pɛ kaantɪ wɔm ba ja viiri, nɪ bugɛ na na duri te tɪn. ¹⁶ Tɪga kam ma zɛni kaantɪ wɔm, yɪ ka pɔrɪ ka ni ka nyɔ na balɔ maama prɛnyɔŋo kɔm na twɪ tɪn. ¹⁷ Kɔ ma pa kɔ bantɪ tiini dɪ zaɲɪ dɪ kaantɪ wɔm. Kɔ laan ma vu sɪ kɔ kɪ jara dɪ kaantɪ wɔm dwi tiinɛ balɔ na daartɪ tɪn. Bantɔ mɔ yɪ balɔ na sɛ Wɛ niɔ yam yɪ ba brɪ nɪ ba tɔgɪ Zezi cɪga kam tɪn. ¹⁸ Prɛnyɔŋ-kɪnkagɪɪ

dım laan ma vu dı zıgı na-fara bam ni nı.

13

Varım wɔɔɔ na nuɔi na-fara wɔɔɔ tın

¹ Amɔ daa ma na varım wɔɔɔn o na nuɔi na-fara wɔɔɔ. O jıgı nyta fugə dı yuni tırpɛ mɔ. O nyta yam maama baɔa maa jıgı yipwi. Ba ma pɔpɔnı yıra yalɔ na twı Wɛ tın o yuni tım yıra nı. ² Amɔ na nɛ varım wɔɔɔ tın, o nyt dı gweeru mɔ. O nɛ maa nyt dı faa nɛ, yı o ni nyt dı nyonɔ ni. Prənyon-kınkagılı dım laan ma kwe kɔ paart dım dı kɔ dam-fɔɔ kɔm kɔ kı varım wɔɔɔ kɔntɔ jıɔa nı. ³ O yuu kɔm dıdɔa maa tiini kɔ pogili nı o ya lagı o tı mɔ te, yı kɔ laan ba kɔ je. Kɔ maa sɔ nabiiɔ maama, yı ba tɔgı varım wɔɔɔ kɔntɔ kwaga. ⁴ Nɔɔna maama maa kuni doonə ba zuli prənyon-kınkagılı dım, dı kɔ na kwe kɔ dam dım kɔ pa varım wɔɔɔ kɔntɔ tın. Ba ma daart ba zuli varım wɔɔɔ dı, yı ba tɛ ba wı: «Nɔɔnɔ tərə o na mat dı varım wɔɔɔ. Nɔɔn-nɔɔnɔ nan bá want o kı jara dıd-o.»

⁵ Ba ma pa varım wɔɔɔ cwəɔɔ sı o ɔɔɔnı kamunni o pa o tıti, yı o daart o twı Wɛ yırı. O ma jonı dam sı kɔ vu kɔ yi cant fiinna-stle (42). ⁶ O ma puli o ɔɔɔnı o gooni Wɛ, yı o twı Wɛ yırı dı Dı sɔɔɔ kɔm, kɔ wəli dı balɔ na zɔɔrı Dı sɔɔɔ kɔm nı tın. ⁷ Varım wɔɔɔ ma kwəri o jonı dam sı o kı jara dı Wɛ nɔɔna bam, sı o want-ba. O ma jonı dam sı o taa te lɔgɔ baɔa dwi tiinə maama, dı tıntı dwi maama tiinə, dı taana dwi maama tiinə, dı je təri təri maama tiinə. ⁸ Nɔɔna balɔ maama na zɔɔrı lɔgɔ baɔa nı tın wı ta zuli varım wɔɔɔ kɔntɔ, kɔ na dat balɔ yıra na pɔpɔnı ya tiɔi ɔwta tɔnɔ kɔm wɔɔɔ maɔa kam lɔgɔ baɔa daa ta na tərə tın yıranı má mɔ bá zul-o. Kɔ nan yı Pəɔbu wɔɔɔ ba na gɔ tın mɔ te tɔnɔ kɔm kɔntɔ.

⁹ Nan pɔrɩ-na á zwa sɩ á cəgi amɔ taant dɩm: ¹⁰ Wɔɔɔ maama na tu sɩ o dɔna ja-o ba kɩ ba na lagɩ te tɩn, baá ja kɔntɔ tu mɔ, o bá lu. Wɔɔɔ maama dɩ nan na tu sɩ ba ma sɔ-zɔɔ ba gɔ-o tɩn, baá ma-kɔ mɔ ba ma gɔ-o, o bá want o lu. Kɔntɔ ŋwaant Wɛ nɔɔna bam maŋɩ sɩ ba ta vɔ pu-dɩa mɔ, sɩ ba daart ba kɩ ba wɔ-dɩdɩa dɩ Wɛ.

Varɩm wɔɔɔ na nuŋi tɩga nɩ tɩn

¹¹ Amɔ laan ma na varɩm wɔɔɔŋ o na nuŋi tɩga nɩ. O jɩgɩ nyta yale mɔ nɩ pibala nyta na yɩ te tɩn. O maa ŋɔɔnt nɩ prənyon-kɩnkagɩɩ dɩm na ŋɔɔnt te tɩn. ¹² Dayigə varɩm wɔm ma pa-o wɔm dam-fɔrɔ kɔm sɩ o ma tɔŋɩ, yɩ o daart o zɩgɩ o nii-o. O ma ma-dɩ o fɩn balɔ maama na zɔɔrɩ lɔgɔ baŋa nɩ tɩn o pa ba zuli dayigə varɩm wɔɔɔ yuu kɔm ya na pogili yɩ kɔ laan je tɩn. ¹³ Varɩm bɩle tu wɔm kɔntɔ ma tiini o kɩ wo-kɩnkagɩla yalɔ na dana tɩn. O ma pa mini nuŋi wɛyuu nɩ dɩ ba tɩga baŋa, yɩ nɔɔna maama na-dɩ. ¹⁴ O na nɛ cwəŋə sɩ o kɩ wo-kɩnkagɩla yantɔ doŋ dayigə varɩm wɔm yigə nɩ tɩn, kɔ ma pa o want o gant nɔɔna balɔ na zɔɔrɩ lɔgɔ baŋa nɩ tɩn. O ma ta-ba sɩ ba mɔ kamɔgɔ, sɩ kɔ taa nyɩ dɩ dayigə varɩm wɔɔɔ ba na mɛ sɔ-lɔŋɔ ba zagɩ o yuu ba pogili yɩ o ta ŋwɩ tɩn. ¹⁵ O ma daart o na cwəŋə sɩ o kɩ siun kamɔgɔ kɔm kɔntɔ wɔnt, sɩ kɔ taa ŋwɩ. O na kɩ kɔntɔ tɩn, kamɔgɔ kɔm maa wat kɔ ŋɔɔna, yɩ kɔ jɩgɩ dam sɩ kɔ pa balɔ maama na vɩn sɩ ba zuli-kɔ tɩn tɩ. ¹⁶ O ma pa nɔɔna maama kɩ nyɩnyɔgɔ ba jazɩna nɩ naa ba trə nɩ, kɔ na yɩ nabwənə dɩ nɔn-kamunə, naa nadunə dɩ yinigə tiinə, kɔ wəli dɩ gambɛ dɩ balɔ na te ba tɩtɩ tɩn dɩ. ¹⁷ Nɔɔnɔ na ba jɩgɩ nyɩnyɔgɔ kɔm kɔntɔ, o bá want o yəgi woŋo naa o kwe woŋo o yəgi. Nyɩnyɔgɔ kɔm kɔntɔ nan mɔ brɩ varɩm wɔm yɩrɩ dɩm, naa nimoro kɔɔɔ na brɩ o yɩrɩ dɩm tɩn.

¹⁸ Yo seeni kɔ maŋɩ sɩ n ta n jɩgt swan mɔ. Wɔɔɔ na bɔŋɩ lanyɩrant tɩn, oó want o lwart varɩm wɔm nimoro kɔm kuri na yɩ te tɩn. Nimoro kɔm brɩ nabiinu yɩri mɔ. Kɔ nan yɩ biə yardɔ dɩ fustrɔɔ bardɔ mɔ (666).

14

Pəɔbu wɔm dɩ o nɔɔna bam

¹ Amɔ laan ma nii a na Pəɔbu wɔm o na zɩgt Siyɔn piu kɔm yuu nɩ. Nɔɔna mɔrrɔ bi dɩ fiinna-tɩna tɩm (144.000) maa tɔgt ba wɔ o tee nɩ, yɩ Pəɔbu wɔm yɩri dɩm dɩ o ko yɩri pɔpɔnti ba trə nɩ. ² A ma ni kwərə na ŋɔɔnti Wɛ-sɔŋɔ nɩ. Ka maa dwana nɩŋɛnti na-fara na wuurə yɩ dɔa bagɩ te tɩn, yɩ ka nyɩ dɩ kwan-magɩna na magɩ ba kwaanɔ te tɩn. ³ Nɔn-kɔŋɔ kɔm maa zɩgt kɔ yɔɔri Wɛ paart jangɔŋɔ kɔm dɩ wəənu tɩna tɩɔ na ŋwɩ tɩn dɩ nakwa bam. Ba maa leeni ləŋ-dɔŋa kalɔ nɔɔn-nɔɔnɔ na bá want o zaast-ka tɩn, kɔ na dat nɔɔna mɔrrɔ bi dɩ fiinna-tɩna tɩm yɩrant (144.000). Bantɔ mɔ yɩ balɔ Zezi na ŋwɩ ba lwartm jɩnti lɔgɔ baŋa nabiinə maama wɔnti tɩn. ⁴ Bantɔ nan mɔ cɩgt ba tɩtɩ dɩ wo-digiru kəm, yɩ ba wɔ kɩ boorim. Bantɔ yəni ba tɔgt Pəɔbu wɔm kwaga mɔ ba ve je stɩɔ maama o na wó vu tɩn. Zezi mɔ ŋwɩ ba lwartm jɩnti nabiinə maama wɔnti, sɩ bantɔ da yigə ba ji Wɛ nɔɔna dɩ Pəɔbu wɔm dɩ nɔɔna. ⁵ Bantɔ nan wɔ fɔgt ba fɔ vwan. Ba ba jɩgt tusim.

Wɛ malɛst sɩtɔ na tagɩ wəənu tɩɔ tɩn

⁶ Amɔ laan ma na malɛka kadoŋ ka na jaant wɛyuu nɩ. Ka maa jɩgt Wɛ kwərə-ywəŋə kalɔ na ba lɩri maŋa dɩ maŋa tɩn ka tɔɔɩ ka brɩ balɔ na zɔɔri lɔgɔ baŋa nɩ tɩn,
kɔ na yɩ je təri təri wɔnti,
dɩ nabiinə dwi maama,
dɩ taana dwi maama tiinə,

dɪ tɪnt dwi maama tiinə.

⁷ Ka maa ŋɔɔnt dɪ kwər-dɪa ka wɪ: «Kwərɪ-na Wɛ, sɪ á daart á taá pa-Dɪ zulə, bɛŋwaant maŋa kam yɪə sɪ Dɪ di nabiinə sartya. Nan kuni-na doonə á zuli Wɛ dɪɬv na kɪ wɛyuu dɪ tɪga baŋa dɪ na-fara dɪdaant buli tɪn.»

⁸ Malɛka kadoŋ ma saŋɪ ka kwaga, yɪ ka tɛ ka wɪ: «Tɪ-kamunu kɪɬv yɪrɪ na yɪ Babilɔnt tɪn tɪv. Kɪ tɪv kɪ ti. Kɪntɪv dɛɛn mɪv yəni kɪ pa nabiinə dwi maama tɔŋɪ ba kɪ kɪ boorim kikiə yam, nɪ ba na nyɔŋɪ sa-dɛɛra ba su te tɪn.»

⁹ Malɛka kalɪ na kɪ sɪtɔ tɪn dɪ daa ma saŋɪ, yɪ ka tɛ dɪ kwər-dɪa ka wɪ: «Nɔɔna balɪv maama na zuli varɪm wɪm dɪ o kamɔŋɔ kɪm yɪ ba daart ba jɪŋɪ o nyɪnyɔŋv kɪm ba trə nɪ naa ba jɪŋa nɪ tɪn, ¹⁰ Wɛ ban-zɔŋɔ kɪm wɪv ba bantɪv baŋa, nɪnɛɛnt ba logi sa-dɛɛra balɪv na wɪv pugi tɪn mɪv ba su zɪŋa ba pa ba nyɔ ba su te. Balɪv maama na sɛ varɪm wɪm kɪntɪv tɪn, mini dɪ ciribi mɪv wɪv di-ba kɪ pa ba na cam zanzan. Baá yaart kɪntɪv Wɛ malɛst sɪm yigə nɪ dɪ Pəɬbu wɪm yigə nɪ mɪv. ¹¹ Mini dɪm wɪv ta di-ba yɪ kɪ pat nyɪv zaŋɪ taan, baá yaart sɪ kɪ taa ve maŋa kalɪ na ba ti tɪn. Balɪv maama na zuli varɪm wɪm dɪ o kamɔŋɔ kɪm tɪn, dɪ balɪv maama na jɪŋɪ nyɪnyɔŋv kɪɬv na brɪ o yɪrɪ dɪm tɪn, ba bá na siun wɪa dɪ tɪtɪ maama.»

¹² Kɪntɪv ŋwaant balɪv maama na yɪ Wɛ nɔɔna yɪ ba sɛ Dɪ niə yam yɪ ba kɪ ba wɪ-dɪdɪv dɪ Zezi tɪn maŋɪ sɪ ba zɪŋɪ dɪ pu-dɪa mɪv.

¹³ Amɪv laan ma ni kwərə na ŋɔɔnt Wɛ-sɔŋɔ nɪ ka wɪ: «Nan pɪpɪntɪ tɪntɪv: Kɪ na zɪŋɪ zɪm sɪ kɪ taa ve tɪn, balɪv na sɛ dɪ Yuutu wɪm yɪ ba ba ba tɪ tɪn wɪv ta jɪŋɪ yu-yoŋɔ.»

Wɛ Joro kɪm ma ləri kɪ wɪ: «Kɪ yɪ cɪga mɪv. Bantɪv wɪv sin dɪ ba tɪtɪŋ-cɛɛra yam, bɛŋwaant ba kəm-laarɪv mɪv wɪv ta tɔŋɪ-ba.»

WE sartya maɲa kam na yɩ te tɩn

¹⁴ Amɩ laan ma nii a na kunkoɲo kɩ yɩ napoɲo, yɩ wɩɩ na nyɩ dɩ nabiin-bu tɩn je kɩ baɲa nɩ. Səbu-sɩɲa yipugə ma pu o yuu nɩ, yɩ o daartɩ o ze sukɔɔ kɩɩ na jɩɲɩ ni tɩn. ¹⁵ Malɛka kadoɲ daa ma nuɲi WE di-kamunu kɩm wɩnɩ. Ka tɔɔɩ baɲa baɲa ka ta dɩ wɩɩ na je kunkoɲo kɩm baɲa nɩ tɩn ka wɩ: «Lɩɣɩ baɲa faa kɩm laan biɲɩ kɩ ti. Ma n sukɔɔ kɩm n ma n gwe faa kɩm, sɩ kɩ maɲa kam yiə.» ¹⁶ Wɩɩ na je kunkoɲo kɩm baɲa nɩ tɩn laan ma vuvugi o sukɔɔ kɩm lɩɣɩ baɲa nɩ o ma gwe faa kɩm.

¹⁷ Amɩ daa ma na malɛka kadoɲ na nuɲi WE-sɔɲɔ di-kamunu kɩm wɩnɩ, yɩ ka dɩ jɩɲɩ sukɔɔ kɩɩ na jɩɲɩ ni tɩn. ¹⁸ Malɛka kalɩ dɩ na nii mini baɲa nɩ tɩn ma nuɲi WE kaanɩm bimbim dɩm nɩ, ka tɔɔɩ dɩ kwər-dɩa ka ta dɩ malɛka kalɩ na ze sukɔɔ kɩm tɩn ka wɩ: «Ma n sukɔɔ kɩm n ma n gwəri tiu-biə balɩ ba na maa kɩ sana tɩn, sɩ lɩɣɩ baɲa tiu-biə bam kɩntɩ laan biɲɩ ba ti.»

¹⁹ Malɛka kam laan ma ma ka sukɔɔ kɩm ka ba maa gwəri lɩɣɩ baɲa tiu-biə bam. Ka ma kwe-ba ka dɩ kazɔ-zɔɲɔ wɩnɩ sɩ ka tɛ, sɩ kɩ brɩ WE ban-zɔɲɔ na wɩ ba nabiinə baɲa te tɩn. ²⁰ Kazɔɔ kɩm zɩɲɩ tɩɩ kɩm daa nɩ mɩ. Ba maa tɛ tiu-biə bam kɩ wɩnɩ sɩ ba nyɩa kam taa nuɲə. Ba nyɩa kam kɩntɩ yɩ jana mɩ. Jana kam ma nuɲi ka pɛɛɩ tɩga ka duri ka vu nɩnɛɛnɩ kilomɛtra biə-yatɔ (300), yɩ ka na luunə te tɩn, sisəɲə na zɩga ka wɩnɩ, ka yuu yɩrantɩ mɩ wɩ ta nat pooni nɩ.

15

Malɛstɩ sɩrɛ na jaantɩ yaara dwi təri təri sɩ ba lɩɣɩ baɲa te tɩn

¹ Amɩ laan ma na wo-kɩnkagɩɩ dɩdoɲ weyuu nɩ, dɩ na tiini dɩ dana yɩ dɩ ba jɩɲɩ doɲ. A ma na WE malɛstɩ sɩrɛ, sɩ dɩdɩba dɩdɩba jɩɲɩ yaara dwi təri təri mɩ, sɩ sɩ pa ya ja

nõõna. Yaara yarpe yam kuntu mb lagt ya ma kweeli, beɲwaant yantu na kt ya ti, WE ban-zõjõ kum laan wú ti. ² Amv ma daart a na woɲo kv na nyt di ntuv. Kv maa nyuna nt niu na nyunt te tin, yt kv nyt nt kv gwaant di mini mb te. Amv ta ma na balv na want varım wvm di o kamõgõ kv kv weli di o yırı dım nimoro kv dam dım tin. Ba zıgt ntuv kvkv na nyuna lanyrant tin ni nt, yt ba ze kwaanv tılv WE na pe-ba tin. ³ Ba maa leeni læɲə kalv na yt WE tıntvɲnv Moyisi læɲə di Pəlvu wvm læɲə tin. Ba ma leeni ba zuli WE ba wı:

«Dam-fõrõ Tu Baɲa-WE,
nmv tıtvɲa yam tiini ya yt tıtvɲ-kamunə,
ya ba jıgt doɲ.
Lvgv maama PE,
nmv cwe sım yõõrt lanyrant,
st tõgt cıga.

⁴ Yuutu Baɲa-WE,
nõõn-nõõnv tərə o nā bá kwart nmv.
Nõõna maama nan wú ta zuli nmv yırı dım.
Nm vırant mb yt wv-põjõ tu cıga cıga.
Lvgv baɲa dwi maama tiinə wú ba ba kuni doonə nmv
yigə nt ba zuli-m,
beɲwaant nõõna maama wú na nmv tıtvɲa yam na jıgt
cıga te tin.»

⁵ Kuntu kwaga nt amv ma na WE-sõjõ digə kam ni na pvrı, yt ka yigə digə kam ni di pvrı. ⁶ WE malest strpe sım st na jıgt yaara dwi təri təri kuni bırppe tin ma nuɲi digə kam wunt. St ma zv gwar-pwənu tılv na tiini tı nyunt tin, yt st daart st võ səbu-sıɲa kili st nyõõna nt. ⁷ Wənu tına tılv na ɲwt tin dıdv laan ma zaɲt kv kwe səbu-sıɲa zwi strpe kv pa malest strpe sım. Zwi sım kuntu nan mb su di WE ban-zõjõ kv. Dıntv nan mb jıgt ɲwıa st kv taa ve maɲa kalv na ba ti tin. ⁸ WE dam dım di Dı paart-zulə yam ma pa nyva nuɲi ka su Dı digə

kam ni maama. Nyɔa kam ma pa nɔɔn-nɔɔnɔ warɪ digə kam wɔ o zɔ, sɪ kɔ taa ve maŋa kam malɛsɪ sɪrɛ sɪm na wɔ pa yaara kuni bɪrɛ kɔm na wɔ ba kɔ kɪ kɔ ti tɪn.

16

Baŋa-WE ban-zɔŋɔ kɔm na wɔ ba te tɪn

¹ Amɔ laan ma ni kwər-dɪa na ŋɔɔnɪ baŋa baŋa WE digə kam wɔnɪ ka ta dɪ WE malɛsɪ sɪrɛ sɪm ka wɪ: «Kwe-na zwɪ sɪrɛ sɪɔ WE ban-zɔŋɔ kɔm na wɔ sɪ wɔnɪ tɪn á ja vu á lo á yagɪ lɔgɔ baŋa nɪ.»

² Dayigə malɛka kam ma kwe ka zɔŋa kam ka ja vu ka lo ka yagɪ lɔgɔ baŋa nɪ. Ka na logɪ kɔntɔ tɪn, ŋwan-cɛɛra ma ja balɔ na jɪgɪ varɪm wɔm nyɪnyɔgɔ kɔm yɪ ba zuli o kamɔgɔ kɔm tɪn.

³ Malɛka kalɔ na saŋɪ tɪn ma lo ka zɔŋa kam ka yagɪ na-fara bam wɔnɪ. Na bam ma ji nɪ tɔ jana na yɪ te tɪn. Wɔŋo kɔɔɔ maama na zɔɔrɪ na-fara bam wɔnɪ tɪn ma tɪ.

⁴ Malɛsɪ sɪtɔ tu wɔm ma lo o zɔŋa kam o yagɪ bu-tɔɔɔ sɪm wɔnɪ dɪ bulɪ sɪm dɪ wɔnɪ. Na bam ma ji jana. ⁵ Amɔ ma ni WE malɛka kalɔ na nii bwi sɪm baŋa nɪ tɪn na wɪ: «Wɔ-pɔŋo Tu Baŋa-WE,

nmɔ maŋɪ n wɔra pulim nɪ mɔ,

yɪ n daa n ta wɔra maŋa maama,

nmɔ kɪ cɪga dɪ n na vaŋɪ ba zwa te tɪn.

⁶ BEŋwaantɪ bantɔ mɔ gɔ n nɔɔna bam dɪ n nijɔŋnə bam ba pa ba jana nuŋɪ.

Kɔntɔ mɔ nmɔ laan pɛ na ji jana sɪ ba dɪ nyɔ.

Mɔ kɔɔɔ na maŋɪ dɪ ba kəm dɪm tɪn.»

⁷ Amɔ ma daartɪ a ni kwərə kadoŋ na ŋɔɔnɪ WE kaantɪm bimbim dɪm tee nɪ ka wɪ:

«Dam-fɔrɔ Tu Baŋa-WE,

nmɔ saryɪa yam yɔɔrɪ lanyɪrantɪ,

yt ya tɔgt ɔtga mɔ.»

⁸ Malɛka kalɔ na kt sɪna tɪn ma kwe ka zɔŋa kam ka lo ka yagt wɪa kam yɪra nɪ. Wɪa kam ma jɔŋi dam sɪ ka pa ka wulim dɪm baant nɔɔna. ⁹ Ka wulim dɪm na tiini dɪ baant nɔɔna bam kɔntɔ tɪn, ba ma ŋɔɔntɔ ba twɪ Wɛ yɪrɪ dɪ Dɪ na pɛ yaara yam kɔntɔ ja-ba tɪn. Ba nan wɔ lɔni ba wɔ dɪ ba kikiə yam sɪ ba daartɔ ba zuli Wɛ.

¹⁰ Malɛka kalɔ na kt sɪnu tɪn ma lo ka zɔŋa kam varɪm wɔm paartɔ jangɔŋɔ kɔm baŋa nɪ. Lim ma ba dɪ li varɪm wɔm paartɔ dɪm jɛgɛ kam maama. Nɔɔna ma dɔntɔ ba yɛlɛ dɪ ba yaara yam. ¹¹ Ba ma ŋɔɔntɔ ba twɪ Baŋa-Wɛ ba yɪra ŋwana yam dɪ ba yaara yam ŋwaantɔ. Ba nan daa ta wɔ lɔni ba wɔ dɪ ba kikiə yam.

¹² Malɛka kalɔ na kt sɪrdɔ tɪn ma lo ka zɔŋa kam ka yagt bu-zanɔa kalɔ yɪrɪ na yɪ Efratɪ tɪn wɔntɔ. Ka na bam ma wɪ, yɪ kv daartɔ cwəŋə kv pa pwa balɔ na nuŋi wapulɪ jɛgɛ nɪ tɪn sɪ ba wantɔ ba bɛ. ¹³ Amɔ ma daartɔ a na ciciribiə batɔ, ba nyɪ dɪ yoorɛ te. Ba dɪdɔa ma nuŋi prənyɔŋ-kɪnkagɪlɪ dɪm ni nɪ. Wɔdɔŋ dɪ ma nuŋi varɪm wɔm ni nɪ, yɪ dɪdɔa kam dɪ nuŋi varɪm wɔlɔ na pa o yɪ Wɛ nijɔŋnu yɪ o yagt o dat tɪn ni nɪ. ¹⁴ Ciciribiə bam kɔntɔ yɪ sɪtaantɔ nɔɔna mɔ yɪ ba watɔ ba kt wɔ-kɪnkagɪla. Ba ma zanɪ ba vu lɔgɔ baŋa pwa bam maama te, sɪ ba maama la daantɔ ba ti ba yigɛ ba kt jara dɪ Dam-fɔrɔ Tu Baŋa-Wɛ Dɪ dɛ kamunu kɔm dɛ nɪ.

¹⁵ Amɔ laan ma ni Zezi na ŋɔɔntɔ o wɪ: «Cəgi-na. A lagɪ a ba nɪ ŋwɪntɔ na dartɔ o ba te tɪn mɔ. Wɔlɔ na fɔgtɔ o ɔt o tɪtɪ tɪn wɔ ta jɪgtɔ yu-yɔŋɔ. Wɔlɔ na zɔ o gwaarɔ yɪ o yɪrɪ tɪn, amɔ na tuə, cavɪtra bá ja-o nɔɔna yigɛ nɪ o na bá ta yɪ kalambolo tɪn ŋwaantɔ.»

¹⁶ Ciciribiə batɔ bam ma pa lɔgɔ baŋa pwa bam la daantɔ jɛgɛ kadoŋ nɪ. Ba maa bə jɛgɛ kam kɔntɔ dɪ Zwifə tiinə taantɔ ba wɪ, Amagɪdɔn.

¹⁷ Maleka kalɔ na kɪ sɪrɛ tɪn laan ma lo ka zɔŋa kam viu wɔnɪ. Kwɛr-dɪa laan ma ŋɔɔnɪ Wɛ digə kam paart jangɔŋɔ kɔm jəgə kam nɪ ka wɪ: «Kɔ kɪ kɔ ti.» ¹⁸ Ka na tagɪ kɔntɔ tɪn, dɔa maa pɪpɪlɪ ka bagɪ ka wuurə. Sɔɔ ma tiini kɔ gaalɪ, yɪ tɪga kam dɪ sɪsɪŋə. Tɪga kam na tiini ka sɪsɪŋɪ te tɪn ba jɪgɪ doŋ. Kɔ na puli maŋa kalɔ Wɛ na kɪ nabiinə tɪn, tɪga ta maŋɪ ka wɔ sɪsɪŋɪ kɔntɔ doŋ. ¹⁹ Tɔ-kamunu kɔlɔ yɪrɪ na yɪ Babilɔnɪ tɪn ma yarɪ kuni bitɔ kɔ cɔgɪ. Lɔgɔ baŋa dwi tiinə tɪnɪ dɪm maama ma cɔgɪ. Wɛ ma wɔ swe tɔ-kamunu Babilɔnɪ ni nɪ yɪ Dɪ waart-kɔ. Dɪ ban-zɔŋɔ kɔm ma tiini kɔ ba tɔ kɔm baŋa, nɪnɛɛnɪ Dɪ logɪ sa-dɛɛra mɔ Dɪ su zɔŋa Dɪ pa kɔ nyɔ kɔ su te. ²⁰ Tɪga kalɔ maama na wɔ na-fara tɪtari nɪ tɪn ma fɔɔrɪ ka tigə je nɪ, yɪ pweeru tɪm dɪ je, ba daa ba na-tɪ. ²¹ Dɔ-kamban-kamunə na duunə nɪ luuru te tɪn maa nunjɪ wɛyuu nɪ ya tɔl nɔɔna baŋa nɪ. Nɔɔna bam ma ŋɔɔnɪ ba twɪ Wɛ, dɔ-kambana yam na pɛ ba na yaara zanzan tɪn ŋwaantɪ.

17

Ka-boro na dɔgɪ vartm te tɪn

¹ Malɛstɪ sɪrɛ stɔlɔ na jɪgɪ zwɪ sɪrɛ sɪm tɪn dɪdɔa ma ba ka ta dɪ amɔ ka wɪ: «Ba, stɪ a brɪ-m Wɛ na lagɪ Dɪ pa ka-bor-zɔŋɔ kɔm na cam te. Ka-boro kɔm kɔntɔ mɔ maa brɪ tɔ kɔlɔ na lɔgɪ bwi zanzan ni nɪ tɪn. ² Lɔgɔ baŋa pwa bam yəni ba kɪ boorim dɪ kɔntɔ mɔ. Balɔ na zɔɔrɪ lɔgɔ baŋa nɪ tɪn maa tiini ba kɪ boorim dɪ kɔ, nɪ nɔɔnɔ na nyɔgɪ sana o bugɪ te tɪn.»

³ Wɛ Joro kɔm ma ba amɔ te dɪ dam, Wɛ malɛka kam ma ja-nɪ ka vu kagɔa yuu. Je sɪm kɔntɔ nɪ mɔ amɔ nɛ kaantɪ o dɔgɪ vartm na yɪ nasɔŋɔ cwɛn cwɛn tɪn baŋa nɪ, yɪ yɪra yalɔ na twɪ Wɛ tɪn pɔpɔnɪ vartm wɔm yɪra nɪ. O maa jɪgɪ yuni tɪrɛ dɪ nyɪa fugə. ⁴ Kaantɪ wɔm ma zɔ

gwaarɔ tɩɩ na yɩ nasɩn-pupweeru dɩ nasɩnnɩ cwɛn cwɛn tɩn. O yɩra maa jɩgt wænu zanzan tɩ na nyɩna, tɩ yɩ sɛbu-sɩŋa dɩ kandwa-ŋɔna mɩ. O ma ze sɛbu-sɩŋa zɩŋa, yɩ ka ni su dɩ wo-zɔɔna yalɩ na brɩ o boorim kikiæ yam. ⁵ Ba ma pɩpɩnti yɩri dɩɩ kuri na ba lwart jaja tɩn o tri ni, yɩ dɩ wɩ:

«Babilɔnti kɩɩ na yɩ tɩ-kamunu tɩn
mɩ yɩ ka-bwæru maama nu,
dɩ lɩgɩ baŋa wo-zɔɔna maama nu.»

⁶ Amɩ nɛ ni kaant wɩm nyɔgt WE nɔɔna balɩ ba na gu Zezi cɩga kam ŋwaant tɩn jana mɩ o su, ni o nyɔgt sana mɩ o bugi te.

Amɩ na nɛ-o kɩntɩ tɩn, kɩ ma tiini kɩ sɩ-nɩ. ⁷ Malɛka kam ma bwe-nɩ ka wɩ: «Kɩ sɩ nmɩ sɩ bɛɛ mɩ? Kɩ na yɩ varɩm wɩɩ na jɩgt yuni tɩrɛ tɩm dɩ nyɩa fugæ kam tɩn, dɩ kaant wɩɩ na dɔgt o baŋa ni tɩn, amɩ wɩ pa n lwart ba kuri na yɩ te tɩn. ⁸ Varɩm wɩɩ nmɩ na nɛ tɩn ya ŋwɩ mɩ, o nan daa tɛræ. Kɩ daari sɩ o nuŋi goŋ-canluŋu kɩm wɩnti mɩ, sɩ o laan vu o cɔgtɩm jægæ. Kɩ na yɩ balɩ na zɩɩri lɩgɩ baŋa ni yɩ ba yɩra maŋt ya wɩ pɩpɩnti ya tiŋi WE ŋwɩa tɔnɔ kɩm wɩnti maŋa kam lɩgɩ baŋa ta na tɛræ tɩn, ba na nɛ varɩm wɩm, kɩ sɩ ba maama. Bɛŋwaant o dɛɛn ya ŋwɩ mɩ, o nan daa tɛræ. O nan wɩ joori o ba o nuŋi nabiinæ yigæ ni.

⁹ Nmɩ nan maŋt sɩ n ta n jɩgt wɩɩba mɩ dɩ swan, sɩ n want n lwart wænu tɩntɩ kuri. Varɩm wɩm yuni tɩrɛ tɩm brɩ pweeru tɩrɛ mɩ. Tɩntɩ mɩ yɩ pweeru tɩɩ kaant wɩm na je tɩ baŋa ni tɩn. Yuni tɩrɛ tɩm dɩ brɩ pwa barɛ woŋo mɩ. ¹⁰ Pwa bam kɩntɩ banu maŋt ba tɩ mɩ. Ba dɩɩba mɩ wɩra lele. Wɩɩ na kweeli tɩn ta wɩ tu. O na tuæ, o paari dɩm bá daant zanzan. ¹¹ Varɩm wɩɩ ya na ŋwɩ yɩ o laan daa tɛræ tɩn brɩ pɛ wɩɩ na kɩ ba wɩnti nana tɩn mɩ. Wɩntɩ yɩ pwa barɛ balɩ na dɛ

yigə tın wɔ nǝnɔɔ mɔ. O nan na tuə, o dı laan wú vu o cǝgım jǝgə.

¹² Nyta fugə yalɔ nmɔ na nɛ tın brı pwa fugə mɔ. Pwa bam kɔntɔ ta wɔ jɔɔi ba paartı dım. Ba nan wú ba ba jɔɔi dam, sı ba tǝgı dı varım wɔm ba taa te nǝnǝna sı kɔ maɔı dı maɔa fınfın yıranı. ¹³ Pwa fugə kam maama jıgı wɔbɔɔı dıdɔa mɔ. Ba ma wú kwe ba dam maama ba kı varım wɔm jıɔa nı. ¹⁴ Ba ma wú kı jara dı Pəlbɔ wɔm. Pəlbɔ wɔm nan wú wantı-ba, o na yı wɔlɔ na yı yum tiinə maama Yuutu dı pwa maama Pɛ tın ɔɔwaantı. Balɔ na tǝgı dı wɔntɔ yı ba wantı jara yam tın mɔ yı balɔ o na maɔı o kırı sı ba taa yı o nǝnǝna tın. Bantɔ mɔ tǝg-o dı cıga.»

¹⁵ Malɛka kam daa ma ta dı amɔ ka wı: «Kɔ na yı bwi stıɔ nmɔ na nɛ yı ka-boro kɔm je da tın, sı brı lɔgɔ baɔa tıntı dwi maama dı dı nǝn-bıə bam maama, ba na zɔbrı je dwi təri təri yı ba ɔɔnı taana dwi təri təri tın mɔ. ¹⁶ Nyta fugə yalɔ nmɔ na nɛ tın dı varım wɔm tıttı wú ta culı ka-boro kɔm. Ba nan wú vrı o wəənu tım maama o tee nı ba daar-o kalambolo, yı ba dı o ya-nwana yam, ba daartı ba zwe-o dı mini. ¹⁷ Baá cǝg-o, bɛɔɔwaantı Wɛ maɔı Dı pa ba wɔbɔɔa yı kɔntɔ mɔ. Kɔ yı Wɛ mɔ lagı sı ba kı ni-dıdwtı ba kı ba dam maama varım wɔm jıɔa nı. Kɔ jıgı sı kɔ taa yı kɔntɔ mɔ, sı kɔ vu kɔ yı maɔa kalɔ Wɛ taantı dım na tagı kulɔ tın na wú sıntı kɔ ba kɔ kı tın. ¹⁸ Kɔ daartı kaantı wɔlɔ nmɔ na nɛ yı o yı ka-boro tın mɔ yı tɔ-kamunu kulɔ na te lɔgɔ baɔa pwa bam maama tın.»

18

Tɔ-kamunu Babilǝntı na cǝgı te tın

¹ Malɛka kam na tagı kɔntɔ ka ti tın, amɔ ma na malɛka kadoɔ na nuɔi Wɛ-sǝɔɔ nı ka maa bıntı lɔgɔ

baɲa. Ka maa jɪgt dam, yɪ ka tiini ka nyɪna ka pa pooni zəɲi lɔgb baɲa maama nɪ. ² Ka ma tɔɔli baɲa baɲa dɪ kwər-dɪa ka wɪ:

«Tɔ-kamunu kɔlɔ yɪri na yɪ Babilɔnt tɪn tɔa.

Kɔ tɔ kɔ ti.

Tɪɔ kɔm laan jigi ciciri-balwaarɔ jəgə mɔ,

yɪ ciciri-zɔɔna dwi maama zɔɔri da.

Zunə balɔ nɔɔna na culi yɪ ba ba lat tɪn dwi maama laan zɔɔri dáant mɔ.

³ Lɔgb baɲa dwi maama ma tɔ tɔ kɔm kɔntɔ boorim cwe sɪm wɔnɪ,

nɪ ba nyɔgt kɔ sa-dɛɛra mɔ ba su te.

Lɔgb baɲa pwa bam ma tɔgt ba kɪ boorim dɪ kɔ.

Lɔgb baɲa pipimpiinə ma tiini ba ji nadunə tɔ kɔm kɔntɔ ɲwaanɪ,

bɛɲwaanɪ kɔ nɔɔna bam soe sɪ ba taa cɔgt səbu zanzan.»

⁴ Amɔ laan ma ni kwərə kadoɲ na ɲɔɔnt Wɛ-sɔɲɔ nɪ ka wɪ:

«Amɔ nɔɔna-ba,

nɲɪ-na tɔ kɔm wɔnɪ,

sɪ á yɪ tɔgt kɔ wo-balwaarɔ cwe sɪm,

sɪ á yɪ tɔgt á na kɔ cam dɪm.

⁵ Bɛɲwaanɪ kɔ wo-balwaarɔ tɪm daga zanzan,

tɪ danɪ da-baɲa nɪ tɪ yi wɛyuu.

Wɛ nan ye kɔ kəm-lwaanɔ tɪm maama ni nɪ.

⁶ Cɔgt-na tɔ kɔm sɪ kɔ maɲɪ dɪ kɔntɔ na cɔgt nɔɔna badonnə te tɪn.

Pa-na kɔ cɛ kɔ yɪra nɪ sɪ kɔ dwəni kɔ na pɛ kɔ cɛ nɔɔna yɪra nɪ te tɪn.

Fɪ-na-kɔ sɪ kɔ nyɔ sa-dɛɛra balɔ na tiini ba dana ba dwe kɔntɔ sana kam kɔ na pat nɔɔna nyɔ tɪn.

⁷ Pipiri-na tɔ kɔm ywəni dɪm dɪ kɔ wo-laarɔ tɪm,

sɪ tɪ joori tɪ ji cam dɪ yaara kɔ tɪtɪ ɲwaanɪ.

Bɛɲwaanɪ tɔ kɔm nyɪ dɪ kaant wɔlɔ na yəni o tɛ o wɪ:

«Amɔ di paartɪ mɔ,
 yɪ kʊlʊkʊlʊ bɑ́ yaartɪ-nɪ.
 Amɔ daɪ kadəm,
 yɪ a yigə bɑ́ fɔgt ka nywant.»

⁸ Tɪv kʊm na brɪ kʊ tɪtɪ kamunni tɪn ɲwaantɪ,
 yaara dwi maama wú da yi-kʊ bɪdwtɪ baɲa nɪ.
 Yawɪ-balwaarɔ dɪ yi-nywana dɪ kana wú ba tɪ ja-kʊ.
 Mini dɪ ma wú di-kʊ.
 Yuutu Baɲa-Wɛ jɪgtɪ dam-fɔrɔ,
 yɪ dɪntɔ mɔ lagɪ Dɪ di tɪv kʊm sariya.»

⁹ Kʊ na yɪ lʊgtɪ baɲa pwa balɔ na tɔgtɪ ba kɪ tɪv kʊm
 boorim kikiə yam yɪ ba di ywəni daantɪ tɪn, ba na nɛ tɪv
 kʊm na jɪgtɪ mini tɪn, baá ta keerə yɪ ba frɪ ba tɪtɪ kʊ
 ɲwaantɪ. ¹⁰ Ba na kwartɪ kʊ yaara tɪn ɲwaantɪ, baá ta zɪgtɪ
 yigə yigə yɪ ba nii kʊ nyɔa kam. Baá ta coosə ba wɪ:

«Ei. Lɛɛrɔ, lɛɛrɔ!
 Babilɔntɪ yɪ tʊ-kamunu mɔ,
 yɪ kʊ tiini kʊ jɪgtɪ dam.
 Kʊ laan nan tu kʊ cɔgtɪ lɪla,
 maɲa fɪnfɪtɪn wɔnt.»

¹¹ Lʊgtɪ baɲa pipimpiinə bam dɪ wú ta keerə yɪ ba
 nywantɪ ba yigə tɪv kʊm cɔgtɪm dɪm ɲwaantɪ, bɛɲwaantɪ
 nɔɔn-nɔɔnɔ daa tərə sɪ ba taa yəgi ba zɪla yam. ¹² Zɪla
 yalɔ ba na jɪgtɪ ba yəgi tɪn yɪ səbu-sɪɲa wənu dɪ can-na-
 porɲo wənu dɪ kandwa-ɲɔna, kʊ wəli dɪ gwaarɔ dwi təri
 təri, kʊ na yɪ gwar-ɲɔnnɔ tɪlɔ na yɪ fifaltɪ, dɪ gwaarɔ
 tɪlɔ na nyɪna, dɪ gwar-sɔnnɔ tɪlɔ na yɪ cwɛn cwɛn tɪn.
 Ba ta maa jɪgtɪ da-ɲwtɪ dwi maama, dɪ wənu tɪlɔ zanzan
 ba na mɛ tuu yələ dɪ da-laarɔ dɪ can-na dɪ luguru dɪ
 kandwa yalɔ kaana na pui ba jɪta nɪ ba kɪ tɪn. ¹³ Ba ta maa
 kwəri ba jɪgtɪ traltɪ dwi maama, dɪ wənu tɪlɔ ba na zwɛ
 yɪ tɪ lwəm ywənə tɪn, kʊ wəli dɪ sana dɪ nugə dɪ dɪpɛ

muni dī kamaana, kᵛ wəli dī naant dī peeni dī sise dī sī trəkooru. Ba ta jigt gambɛ dī ba yəgə da.

¹⁴ Ba laan ma wú ta dī tᵛ kum ba wɪ: «Wo-laaru tᵛ maama nmᵛ fra na zᵛ tᵛn daa tərə. Nmᵛ jɪjɪgrᵛ tᵛm dī n nᵛnwaŋa kam maama laan je. Nmᵛ daa n bá na wəənu tᵛm kᵛntᵛ maŋa dī maŋa.»

¹⁵ Pipimpiinə balᵛ na tiini ba na nyɔɔrᵛ tᵛ kum baŋa nᵛ tᵛn wú ta zɪgt yigə yigə, ba na kwart kᵛ yaara yam tᵛn ŋwaant. Ba ma wú ta keerə, ¹⁶ yᵛ ba coosi ba wɪ:

«Ei. Lɛɛrᵛ, lɛɛrᵛ!

Tᵛ-kamunu kᵛntᵛ tiini kᵛ jigt nᵛnwaŋa.

Kᵛ nɔɔna bam maa zᵛrᵛ gwaaru tᵛ na nyɪnt tᵛn,

dī tᵛ na yᵛ nasɔnnᵛ cwɛn cwɛn tᵛn,

yᵛ ba pu səbu-sᵛŋa wəənu dī kandwa-ŋɔna ba yᵛra nᵛ.

¹⁷ Kᵛ jɪjɪgrᵛ tᵛm maama laan ma ba tᵛ cɔgt lɪla, maŋa fɪnfɪn má wɔnt.»

Kᵛ nan na yᵛ balᵛ maama na co nabwəəru tᵛn dī ba yum tiinə, dī balᵛ na tɔgt nabwəəru tᵛm ba pipi tᵛn, dī balᵛ na zᵛrᵛ nabwəəru ba ve je tᵛn, ba maama wú ta zɪgt yigə yigə mᵛ ba nii tᵛ kum. ¹⁸ Bantᵛ na nɛ nyɔa kam na zaŋt tᵛ kum baŋa nᵛ tᵛn, baá ta dī kwər-dɪa ba wɪ: «Tᵛ-kamunu kᵛntᵛ ya ba jigt doŋ.» ¹⁹ Ba ma wú ta pɛ puuri ba lo ba yum nᵛ, yᵛ ba keeri ba coosi ba wɪ:

«Ei. Lɛɛrᵛ lɛɛrᵛ!

Tᵛ-kamunu kᵛntᵛ jɪjɪgrᵛ tᵛm ŋwaant mᵛ pɛ balᵛ maama na te nabwəəru tᵛn jɪ nadunə.

Kᵛ nan cɔgt maŋa fɪnfɪn má wɔnt.»

²⁰ Abam balᵛ na zᵛrᵛ Wɛ-sɔŋɔ nᵛ tᵛn taá kɪ-na wɔpɔlo tᵛ kum cɔgtᵛm dᵛm ŋwaant. Abam balᵛ na yᵛ Wɛ nɔɔna tᵛn, taá kɪ-na wɔpɔlo, kᵛ wəli dī Wɛ tᵛntᵛŋa bam dī Dɪ nijɔŋnə bam. Wɛ mᵛ dī tᵛ kum sarɪya, yᵛ Dɪ pa abam bura.

²¹ Wɛ malɛka kadoŋ kalɔ na tiini ka dana tɪn laan ma kwe kandwɛ kamunu nɪ nɔŋ-zɔŋɔ na yɪ te tɪn. Ka ma dɔli-ku ka yagɪ na-fara bam wɔnɪ yɪ ka wɪ:

«Baá kwe tɔ-kamunu Babilɔnɪ dɪ ba dɔli ba yagɪ kɔntɔ doŋ mɔ,

yɪ nɔɔn-nɔɔnɔ daa bá na ku je.

²² Nɔɔna daa bá ta wɔ ku wɔnɪ sɪ ba taa magɪ kwaanɔ naa ba taa leenə,

naa ba taa wui wi naa nabwaanɔ.

Gɔgɔ naa tɪtɔŋɪ dwi maama dɪ daa bá ta wɔ ku wɔnɪ,

yɪ nɔŋɔ kwəri dɪ daa bá ta zaŋɪ ku wɔnɪ.

²³ Min-zoŋo mini dɪ daa bá tartɪ ku wɔnɪ.

Kadiri sɔɔ dɪ daa bá kɪ ku wɔnɪ.

Tɔ-kamunu Babilɔnɪ pipimpiinə bam dɛɛn mɔ yɪ lɔgɔ baŋa dɪdɛɛra yigə tiinə.

Kɔ maa ma ku liri kikiə yam ku gant lɔgɔ baŋa dwi tiinə maama.

²⁴ Kɔ na yɪ Wɛ nijoŋnə dɪ Wɛ nɔɔna balɔ maama ba na gɔ tɪn,

ba tɔɔnɪ dɪm zɪgɪ tɪɔ kɔm kɔntɔ yɪra nɪ mɔ.

Balɔ maama ba na gɔ lɔgɔ baŋa nɪ tɪn caa wɔ jəni tɪɔ kɔm kɔntɔ yuu nɪ mɔ.»

19

Nɔɔna na zuli Wɛ te Wɛ-sɔŋɔ nɪ tɪn

¹ Amɔ laan ma ni kwər-dɪa ka na nyɪ dɪ nɔn-kɔgɔ zanzan na ŋɔɔnɪ baŋa baŋa Wɛ-sɔŋɔ nɪ ba wɪ:

«Aleluya.

Vrɪm dɪ paart-zulə dɪ dam yɪ dɪbam Tu Wɛ nyɪm mɔ.

² Dɪ sartya yam yɔɔrɪ lanytrantɪ, yɪ ya tɔgɪ cɪga.

Kɔ na yɪ ka-bor-zɔŋɔ kɔm,

Wɛ dɪ ku sartya yɪ ku na cam,

dı kɔ na pɛ kɔ boorim kikiə yam jagı je maama ya cɔgı
lɔgɔ baɲa tın.

WE ma waarı-kɔ dı kɔ na gɔ Dı tıntɔɲna bam tın
ɲwaantı.»

³ Ba daa ma ta ba wı:

«Aleluya.

Mini na di-kɔ tın,

kɔ nyɔa kam wı ta zaɲı mɔ taan,

sı kɔ taa ve maɲa kalɔ na ba ti tın.»

⁴ Nakwa fiinle-bana bam dı wənu tına tıɔ na ɲwı
tın laan ma kuni doonə WE yigə nı ba zuli-Dı Dı paarı
jangɔɲɔ kɔm baɲa nı ba wı:

«Kɔ yı cıga mɔ. Aleluya.»

⁵ Kwərə kadoɲ laan ma ɲɔɔnı paarı jangɔɲɔ kɔm jəgə
kam nı ka wı:

«Abam balɔ maama na yı WE tıntɔɲna tın,

taá zuli-na dıbam Tu WE.

Abam balɔ maama na kwarı-Dı tın,

kɔ na yı nɔn-kamunə dı nabwənə,

á taá zuli-Dı.»

⁶ Amɔ laan ma ni kwəri sı na nyı dı nɔn-kɔgɔ zanzan
na ɲɔɔnı baɲa baɲa, yı kɔ dwana nı na-fara mɔ wuure
yı dɔa baga te. Kɔ maa ɲɔɔnı kɔ wı:

«Aleluya.

Dıbam Tu, Dam-fɔrɔ Tu Baɲa-WE mɔ te paarı.

⁷ Pa-na dí taá kı wɔpɔlo dí cakı dí zuli WE,

Pəɔbu wɔm kadiri dım maɲa laan na yi tın ɲwaantı.

O kaantı wɔm ti o yigə sı o zɔ-o.

⁸ Ba kwe gwar-ɲɔnnɔ tıɔ na ba jıgı digiru yı ti tiini ti
nyına tın ba pa kaantı wɔm zɔ.»

Gwaarɔ tım kɔntɔ nan mɔ brı WE nɔɔna bam kəm-
laarɔ tım na yı te tın.

⁹ Malɛka kam laan ma ta dɩ amɔ ka wɩ: «Pɔpɔntɩ tɩntɩ n tiji: Kɔ na yɩ balɔ ba na bɛji sɩ ba tɔgɩ ba di Pɛlbu wɔm kadiri candiɛ kam tɩn, bantɩ jɩgtɩ yu-yoŋo.»

Ka daa ma ta ka wɩ: «Nmɔ na ni kɔlɔ maama tɩn yɩ Wɛ kwɛrɛ mɔ, yɩ ka yɩ cɩga mɔ.»

¹⁰ Amɔ ma kuni doonɛ ka yigɛ ntɩ sɩ a zuli-ka. Ka ma ta ka wɩ: «Yɩ kɩ kuntɩ. Amɔ dɩ yɩ Wɛ tɩntɩŋnɔ mɔ, nɩ nmɔ dɩ n ko-biɛ balɔ maama na brɩ ntɩ ba tɔgɩ Zezi cɩga kam tɩn dɩ na yɩ te tɩn. N maŋɩ sɩ n zuli Wɛ mɔ.»

Kɔ yɩ Zezi cɩga kam kuntɩ mɔ pat Wɛ nijɔŋnɛ bam tɔɔlɩ Dɩ kwɛrɛ kam.

Nɔɔnɔ na dɔgɩ sisɛŋ-pwɛŋɛ baŋa ntɩ te tɩn

¹¹ Amɔ laan ma nii a na Wɛ-sɔŋɔ ni na pɔrɩ. A ma na sisɛŋ-pwɛŋɛ. Wɔlɔ na dɔgɩ ka baŋa ntɩ tɩn yɩrɩ mɔ Wɔ-dɩɔba Tu dɩ Cɩga Tu. O na di nɔɔna sariya dɩ o na kwɛri o jaantɩ jara te tɩn yɔɔrɩ kɔ tɔgɩ cɩga mɔ. ¹² O yɩɛ maa sɩntɩ ntɩ min-vɔgɔ te. Sɛbu-sɩŋa yipwi zanzan ma pu o yuu ntɩ. Yɩrɩ dɩdɔŋ ma pɔpɔntɩ o yɩra ntɩ, yɩ nɔɔn-nɔɔnɔ yɛri-dɩ, kɔ na datɩ o tɩtɩ yɩrantɩ. ¹³ Gwar-dɩɔɔɔ kɔlɔ o na zɔ tɩn ma bugɩ dɩ jana. Ba maa bɛ-o ntɩ Wɛ Bɩtara kam.

¹⁴ Wɛ-sɔŋɔ pamaŋ-kɔgɔ kɔm ma pu o kwaga. Ba ma dɔgɩ sise-pwɛɛnu baŋa ntɩ, yɩ ba zɔ gwar-pwɛɛnu tɩlɔ na lana yɩ tɩ ba jɩgtɩ digiru tɩn. ¹⁵ Sɔ-lɔŋɔ kɔlɔ na tiini kɔ jɩgtɩ ni tɩn maa nuŋi o ni ntɩ. O nan wɩ ma-kɔ o kɩ jara dɩ lɔgɔ baŋa dwi tiinɛ bam maama o wantɩ, yɩ o daartɩ o taa te-ba dɩ dam. O ma wɩ pa Dam-fɔɔɔ Tu Baŋa-Wɛ ban-zɔŋɔ kɔm tiini kɔ ba ba baŋa, nɩnɛɛntɩ o kantɩ tiu-biɛ mɔ sɩ o ma kɩ sana te. ¹⁶ Yɩrɩ dɩdɔŋ ma pɔpɔntɩ o gwar-dɩɔɔɔ kɔm yɩra ntɩ dɩ o cwe ntɩ dɩ wɩ: Pwa maama Pɛ, dɩ yum tiinɛ maama Yuutu.

¹⁷ Amɔ laan ma na malɛka kadoŋ ka na zɩgtɩ wɩa kam tɩtartɩ ntɩ. Ka ma tɔɔlɩ dɩ kwɛr-dɩa ka ta dɩ duurɛ dɩ kalwɛɛnu dɩ zunɛ balɔ maama na di nwana tɩn ka wɩ:

«Ba-na á la daant á di WE candi-fara kam. ¹⁸ Ba-na á di pwa ya-nwana, di pamaŋ-dɩdɛera di nɔn-bɩbɛ kɩ wɛli di sise di sɩ diinə bam di nwana, di nɔɔna dwi maama, kɩ na yɩ gambɛ di balɩ na te ba tɩtɩ tɩn di, kɩ wɛli di nɔn-kamunə di nabwənə di nwana.»

¹⁹ Amɩ ma daart a na varɩm wɩm di lɔgɩ baŋa pwa bam maama di ba pamaŋ-kɔgɔ kɩm na lagɩ daant, sɩ ba kɩ jara di wɩɩ na dɔgɩ sisəŋə kam baŋa nɩ tɩn di o pamaŋ-kɔgɔ kɩm. ²⁰ Ba ma ja varɩm wɩm ba vɔ, di wɩɩ na brɩ nɩ o yɩ WE nijorŋnu yɩ o yagɩ o dat tɩn. Wɩntɩ ya mɩ kɩ wo-kɩnkagɩla dayigə varɩm wɩm yigə nɩ o ma o gant balɩ na jɩgɩ varɩm wɩm nyɩnyɩgɩ yɩ ba zuli o kamɔgɔ kɩm tɩn. Ba ma kwe bantɩ bale ŋunnɩ ba ja vu ba di min-nɩntɩ wɩntɩ. Kɩ yɩ ciribi mim mɩ. ²¹ Wɩɩ na dɔgɩ sisəŋə kam yuu nɩ tɩn maa ma sɩ-lɔŋɔ kɩɩ na nunji o ni nɩ tɩn o gɩ pamaŋ-kɔgɔ kɩɩ maama na daart tɩn. Zunə balɩ maama na di nwana tɩn ma ba ba di ba ya-nwana yam ba su.

20

Ba kɩ sɩtaant pɩna digə nɩ bɩna mɩrɩ

¹ Amɩ laan ma na malɛka kadoŋ ka na nunji WE-sɔŋɔ ka maa tu lɔgɩ baŋa. Ka maa ze borbu sɩ ka ma pɩrɩ goŋ-canluŋu kɩm ni dɩm, yɩ ka kwəri ka ze capɩn-zɔŋɔ. ² Ka ma ja prənyoŋ-kɩnkagɩ dɩm ka vɔ, sɩ ka ja vu ka di goŋ-canluŋu kɩm wɩntɩ, sɩ kɩ taa wɩ dáant bɩna mɩrɩ. Prənyoŋo kɩm kɩntɩ mɩ yɩ bɩsankwɩa kalɩ na maŋɩ ka wɩra faŋa faŋa tɩn. Kantɩ kam mɩ yɩ vwa-nyɩna pɛ, yɩ ka kwəri ka yɩ sɩtaant tɩtɩ. ³ Malɛka kam ma di-kɩ goŋ-canluŋu kɩm wɩntɩ ka pɩ. Ka ma daart ka kwəri bɔɔntɩ dɩm ni, sɩ kɩ yɩ want kɩ nunji kɩ daa gant lɔgɩ baŋa dwi tiinə bam, sɩ kɩ vu kɩ yɩ bɩna mɩrɩ kɩm na wú ti

tɩn. Maɲa kam kɔntɔ na kɛ, kɔ maɲɩ sɩ ba bwɛli-kɔ ba yaɲɩ maɲa fɩnfɩn yɩrɩntɩ.

⁴ Amɔ ma daart a na paart jangwaanɔ yɩ nɔɔna je tɩ baɲa nɩ. Wɛ ma pa-ba dam sɩ ba di nɔɔna taantɩ. A ma daart a na ba na goni balɔ yuni Zezi cɩga kam dɩ Wɛ kwɛrɛ kam tɔɔlɩm ɲwaanɩ tɩn jwɛru Wɛ tee nɩ. Bantɔ mɔ yɩ balɔ na wɔ sɛ ba zuli varɩm wɔm naa o kamɔɔ kɔm tɩn. Ba nan wɔ sɛ ba kɩ varɩm wɔm nyɩnyɔɔ kɔm ba trɛ nɩ naa ba ja nɩ. Ba ma joori ba bi ba na ɲwɩa, yɩ ba tɔɲɩ ba di paart dɩ Zezi Krisi sɩ kɔ yɩ bɩna mɔrɔ.

⁵ Twa biim dɩm kɔntɔ mɔ yɩ dɩlɔ na dɛ yigɛ dɩ kɩ tɩn. (Twa balɔ maama na daart tɩn ta wɔ bi maɲa kam kɔntɔ nɩ, Bɩna mɔrɔ kɔm na tu kɔ ba kɔ kɛ mɔ bantɔ dɩ laan wɔ bi.) ⁶ Balɔ maama na tɔɲɩ ba wɛli dayigɛ twa biim dɩm wɔntɩ tɩn jɩɲɩ yu-yoɲo, yɩ baá ta yɩ Wɛ tɩtɩ nɔɔna. Tɔɔntɩ dɩlɔ na lagɩ dɩ kɩ bɩle tɩn daa bá ja-ba. Bantɔ wɔ ta zɩɲɩ Wɛ dɩ Zezi Krisi yigɛ nɩ mɔ ba zuli-ba, yɩ baá tɔɲɩ dɩ Zezi ba di paart sɩ kɔ yɩ bɩna mɔrɔ kɔm.

Ba cɔɲɩ sɩtaantɩ dam maama

⁷ Bɩna mɔrɔ kɔm na tu kɔ kɛ, ba laan wɔ bwɛli sɩtaantɩ ba yaɲɩ, sɩ dɩ nuɲɩ gon-canluɲu kɔm ba na pɩ-dɩ da tɩn wɔntɩ. ⁸ Dɩ ma wɔ vu dɩ gantɩ dwi tiinɛ balɔ na wɔ luɲɩ baɲa je sɩm maama nɩ tɩn. Tɩntɩ dɩm kɔntɔ yɩra mɔ yɩ Gɔɲɩ dɩ Magɔɲɩ. Sɩtaantɩ ma wɔ pa ba la daantɩ sɩ ba kɩ jara, yɩ ba kɔɔɔ kɔm nɔn-biɛ wɔ ta dagɩ nɩ bugɛ ni kasɩllɩ na yɩ te tɩn. ⁹ Ba ma wɔ nuɲɩ luɲɩ baɲa je maama nɩ ba vu ba gilimi Wɛ nɔɔna bam kɔɔɔ kɔm na lagɩ daantɩ mɛ tɩn. Tɩɔ kɔm kɔntɔ mɔ yɩ kɩlɩ Wɛ na soe zanzan tɩn. Mini laan ma nuɲɩ wɛyuu nɩ dɩ ba dɩ cɔɲɩ Wɛ dɩna bam kɔɔɔ kɔm maama. ¹⁰ Ba ma daart ba dɩlɩ sɩtaantɩ na gantɩ-ba tɩn ba dɩ min-nɩntɩ kɩlɩ na jɩɲɩ ciribi tɩn wɔntɩ. Kɔntɔ mɔ yɩ min-nɩntɩ

kǝlv ba na maŋt ba dt varım wum dt wǝlv na brı nt o yı WE nijǝnu yı o yagı o dat tın ba yagı kv wunt tın. Ba maama wú ta wǝ mini dım wunt ba yaart wıa dt tıttı maama mǝ, sı kv taa ve maŋa kalv na ba ti tın.

WE na wú di nǝǝna sarıya Dı ma kweeli te tın

¹¹ Amv daa ma na paart jangǝŋ-kamunu kǝlv na yı napǝŋǝ tın dt wǝlv na je kv baŋa nt tın. Tıga baŋa dt weyuu maama ma duri tı ke o yigǝ nt, yı tı daa tǝrǝ.

¹² Amv ma na balv na tıgt tın, dıdǝera dt nabwǝnǝ maama, ba zıgt paart jangǝŋǝ kım yigǝ nt. Ba ma purı twaanv sı ba nii. Ba ma daart ba purı tǝnǝ kǝlv na yı WE ŋwt-dǝŋa kam tǝnǝ kım tın. Ba ma di twa bam taant sı kv maŋt dt ba na kı kǝlv tın, nıŋǝntı kv na pǝpǝntı kv tıŋı twaanv tım wunt te tın. ¹³ Curu dt tǝvntı ma yagı balv dt na jaant tın. Na-fara bam dt ma pa twa balv na

maŋt ba wunt tın cwǝŋǝ sı ba nuŋı. Ba ma di twa bam kǝntv maama sarıya sı kv maŋt dt ba na kı kǝlv tın.

¹⁴ Ba laan ma ja Tǝvntı dt Curu ba dǝlv ba dt min-nıntv kım wunt. Min-nıntv kım kǝntv yı tǝvntı bıle tu mǝ.

¹⁵ Nǝǝnv wǝlv maama yırtı na maŋt dt wǝ pǝpǝntı dt kı WE ŋwt-dǝŋa tǝnǝ kım wunt tın, baá dǝlv kǝntv tu ba dt min-nıntv kım kǝntv wunt mǝ.

21

Zan na nǝ lv-dǝŋv te tın

¹ Amv laan ma na weyuu-dǝŋv dt tı-dǝŋa. Dayigǝ weyuu kım dt dayigǝ tıga baŋa kam ma ke, yı na-fara dt daa tǝrǝ. ² Amv ma daart a na WE tıttı tıv kım kv yırtı na yı Zeruzalǝm nadǝŋv tın. Kv ma nuŋı weyuu WE tee nt kv maa tu lvǝv baŋa. WE ma kwǝ-kv lanyıranı nt kaant na ti o yigǝ sı o zv barv te tın. ³ Amv ma ni kwǝr-dıa na ŋǝǝntı paart jangǝŋǝ kım seenı ka wı: «WE tıttı sǝŋǝ

laan mʉ wʉ nabiinə tɪtari nɪ. Dɪ nan wʉ ta wʉra dɪ ba, yɪ baá ta yɪ Dɪ nōōna. Wɛ tɪtɪ wʉ ta wʉ ba tee nɪ yɪ Dɪ nii-ba. ⁴ Wɛ wʉ guguni ba yi-na maama. Tʉbnt dɪ wʉ-ɔōō dɪ kərə dɪ yaara daa bá ta wʉra. Dayigə wo-dwəənu tɪm kɛ.»

⁵ Wʉlʉ na je paart jangōōō kʉm baja nɪ tɪn laan ma ta o wɪ: «Nii, amʉ laan pɛ wəənu maama ji wo-dʉnʉ mʉ.»

O daa ma ta dɪ amʉ o wɪ: «Pʉpʉnt wəənu tɪntʉ n tɪŋi, bɛŋwaant taant dɪntʉ yɪ ɔɪga mʉ yɪ dɪ maŋɪ sɪ nōōna sɛ-dɪ.»

⁶ O ma daart o wɪ: «Wəənu tɪm kɪ tɪ ti. Amʉ mʉ yɪ pulim dɪ gurim. Amʉ nan ta mʉ yɪ dayigə tu dɪ tiim tu. Na-nyōm na jɪgt wʉlʉ maama, amʉ wʉ pa kʉntʉ tu nyō buli-yi dɪlʉ na na pat ŋwɪa tɪn zaant. ⁷ Wʉlʉ maama na want balōōō tɪn mʉ wʉ jōŋi wo-laarʉ tɪm kʉntʉ. Amʉ Wɛ wʉ ta nii-o, yɪ o taa yɪ a bu. ⁸ Kʉ daart, kʉ na yɪ balʉ na kwart cam tɪn, dɪ balʉ na pipiri ba kwaga ba ya Zezi tɪn, dɪ balʉ na kɪ wo-zōōna, dɪ balʉ na yɪ nōn-gʉra, dɪ balʉ na boori tɪn, kʉ wəli dɪ liri kərə, dɪ balʉ na kaant jwənə tɪn, kʉ wəli dɪ vwa-nyɪna dwi maama, bantʉ jəgə mʉ yɪ min-nɪntʉ kʉlʉ ciribi na di kʉ wʉnt tɪn. Kʉntʉ mʉ yɪ tʉbnt bile tu.»

Zeruzalɛm nadʉŋʉ kʉm na yɪ te tɪn

⁹ Maleka kadoŋ laan ma ba amʉ te. Ka nuŋi malest strpɛ sɪm wʉnt mʉ, sɪlʉ na jɪgt zwɪ strpɛ sɪm dɪ sɪ wʉ yaara yarpɛ yalʉ na lagɪ ya ba ya kɪ ya ma kweeli tɪn. Ka ma ta dɪ amʉ ka wɪ: «Ba, sɪ a brɪ-m ka-dʉʉʉ wʉlʉ na yɪ Pəlbʉ wʉm kaant tɪn.»

¹⁰ Maleka kam na tagɪ kʉntʉ tɪn, Wɛ Joro kʉm ma ba amʉ te dɪ dam, yɪ ka ja-nɪ ka vu pu-zōōō kʉlʉ na yɪ baja baja tɪn yuu. Ka ma brɪ-nɪ Wɛ tɪtɪ tɪb kʉm, kʉ yɪrɪ na yɪ Zeruzalɛm yɪ kʉ nuŋi wɛyuu Wɛ te kʉ bɪnt lʉgʉ

baŋa tın. ¹¹ WE paart-zulə yam ma pa tıv kım nyıntı lanyıranı, nı kandwe-ŋıntı dılv yırtı na yı Zasırtı yı dı nyıntı pılı pılı nı niu na nyıntı te tın. ¹² Kəbrı-kamunu kvlv na dwara tın ma lǝ kv kaagtı tıv kım. Kəbrə kam maa jıgtı niə fugə-yale. WE malestı fugə-stıle maa zıgtı niə yam kvntv dıdva dıdva nı. Yıstrayelı tiinə dwi fugə-bıle kım yıtra ma pıpvntı niə yam baŋa nı. ¹³ Tıv kım se stım maama jıgtı niə yatǝ yatǝ mv. Yatǝ yǝvrtı wa-pulı seenı. Yatǝ maa wv wa-pulı jagwiə seenı. Yatǝ maa wv wa-pulı jazım seenı. Yatǝ maa daartı ya wv wazıvrtı seenı. ¹⁴ Tıv kım kəbrə kam kırı ma cwi kandwapulwaarv fugə-tıle baŋa nı. Pəlvu wvm tıntıvŋna fugə-bale bam yıtra ma pıpvntı pulwaarv tım kvntv yıtra nı.

¹⁵ Maleka kalv na ŋǝvntı dı amv tın maa ze səbu-stıŋa nacəgə stı ka ma maŋı tıv kım na mat te tın, dı kv niə yam dı kv kəbrə kam dı na mat te tın. ¹⁶ Tıv kım se stına stım maama mara stı mara mv. Maleka kam ma kwe ka nacəgə kam ka ma maŋı tıv kım. Kv saŋa maama dvarım maa yı kilomətra mırr-tıle dı bıə yale (2.200). Kv se stım dı kv weyuu maama dvarım mat daantı mv. ¹⁷ Ka ma daartı ka ma ka jıŋa ka maŋı tıv kım kəbrə kam. Ka yı kantıa kuni bı dı fiinna-bına mv (144). Maleka kam na maŋı te tın yı bıdwtı mv dı nabıınu na maŋı kantıa te tın. ¹⁸ Ba lǝgtı kəbrə kam dı kandwa-ŋına yalv yırtı na yı Zasırtı tın mv. Kv daartı ba lǝgtı tıv kım tıttı dı səbu-stıŋa kalv na tiini ka lana fastı nı niu na nyıntı te tın mv. ¹⁹⁻²⁰ Kandwapulwaarv tılv tıv kım kəbrə kam na cwi tı baŋa nı tın, ba mē kandwa-ŋına dwi maama mv ba ma pıpvrtı tı yıtra. Pulǝv maama jıgtı kv kandwe-nyıntı mv, yı ya yıtra mv tıntıv:

1. Zasırtı 2. Safiirtı
3. Kalıstıdvantı 4. Eməvǝdı
5. Sardınsı 6. Sardıvantı
7. Krisolidı 8. Bėrili

9. Topazɩ 10. Krisopastɩ

11. Yasintɩ 12. Amɛtisi.

²¹ Kɩ daartɩ ba mɛ kandwa-ɲɔna yalɔ yɩri na yɩ pɛɛrɩɩ tɩn mɩ ba kɩ tɩɩ kɩm niə fugə-yale yam bwæru tɩm. Kɩ bwæru tɩm maama yɩ pɛɛrɩɩ dɩdɩba dɩdɩba mɩ ba mɛ ba kɩ. Tɩɩ kɩm pɩmpalɩ dɩm maa yɩ səbu-sɩɲa kalɔ na tiini ka lana nɩ niu na nyɩnɩ te tɩn.

²² Amɩ ma na nɩ Wɛ-digə təri tɩɩ kɩm wɔnɩ, bɛɲwaantɩ Dam-fɔrɔ Tu Baɲa-Wɛ tɩtɩ dɩ Pəlbu wɔm mɩ wɩra yɩ nɔɔna zuli-ba. ²³ Ba daa ba lagɩ sɩ wɩa dɩ cana daa ta zəɲɩ tɩɩ kɩm baɲa nɩ, Wɛ paart-zulə yam pat tɩɩ kɩm jɩgtɩ pooni, yɩ Pəlbu wɔm dɩ pat kɩ jɩgtɩ pooni.

²⁴ Lɔgɩ baɲa dwi tiinə maama wɩ taa ɲwtɩ pooni dɩm kɩntɩ wɔnɩ. Lɔgɩ baɲa pwa bam ma wɩ ja ba jɩjɩgtɩ ba ba ba kɩ tɩɩ kɩm wɔnɩ. ²⁵ Dɛ maama ba ma daa bá pɩ tɩɩ kɩm niə yam, bɛɲwaantɩ tɩga daa bá yɩ jəgə kam kɩntɩ nɩ.

²⁶ Ba ma wɩ kwe lɔgɩ baɲa dwi tiinə zulə dɩ ba jɩjɩgtɩ maama ba ja ba ba kɩ da. ²⁷ Kɩ daartɩ kɩlɩ maama na jɩgtɩ digirɩ tɩn bá zɩ kɩ wɩ. Nɔɔnɩ wɩlɩ maama na kɩ wo-zɔɔna tɩn dɩ wɩlɩ maama na yɩ vwa-fɔrɩ tɩn bá zɩ kɩ wɩ. Balɩ yɩra na pɩpɩntɩ ya tiɲɩ Pəlbu wɔm ɲwtɩ tɔnɔ kɩm wɔnɩ tɩn yɩrantɩ má mɩ wɩ zɩ tɩɩ kɩm kɩntɩ wɩ.

22

¹ Malɛka kam ma daartɩ ka brɩ-nɩ bu-tɩla kalɩ na na pat ɲwtɩ tɩn. Na bam tiini ba lana yɩ ba nyɩnɩ nɩ niu te. Bu-tɩla kam na bam maa burə ba nuɲɩ Wɛ dɩ Pəlbu wɔm paartɩ jangɔɲɔ kɩm tee nɩ ba duri tɩɩ kɩm tɩtari nɩ. ² Tɩu kɩlɩ biə na pat ɲwtɩ tɩn maa zɩgtɩ bu-tɩla kam jazɩm dɩ jagwiə nɩ. Tɩu kɩm kɩntɩ maa yəni kɩ ləri biə kuni fugə-bɩle bɩm maama wɔnɩ. Cana maama wɔnɩ kɩ ləri biə mɩ. Kɩ vɔɔrɩ tɩm ma mat kɩ sooni lɔgɩ baɲa dwi tiinə yɩ ba nat yazurə. ³ Worɲo kɩlɩ maama Wɛ na culi tɩn daa təri tɩɩ kɩm kɩntɩ wɔnɩ. Wɛ dɩ Pəlbu wɔm paartɩ jangɔɲɔ

kum mu wú ta wɔ tɩv kum wɔni, yi Dl tintuɣna bam zuli-Dl. ⁴ Baá ta nat WE yibiyə, yi Dl yiri dɩm wú puɔpuɩ ba trə ni. ⁵ Tɩga daa bá yi tɩv kum ni. Ba bá ta lagɩ kanɩ si si taa zəɣi pooni, naa wɩa dɩ. Bɛɣwaani Yuutu Baɣa-WE tɩtɩ wú ta yi pooni Dl pa-ba. Baá ta tɔɣɩ ba di paari si kɩ taa ve maɣa kalɩ na ba ti tɩn.

⁶ Malɛka kam daa ma ta dɩ amɩ ka wɩ: «Taani dɩntu maama yi cɩga mu, dɩ maɣɩ si nɔɔna sɛ-dɩ. Yuutu Baɣa-WE mu yi dɩɩ na zəni Dl nijɔɣnə bam dɩ Dl Joro kum yi ba tɔɔli Dl kwərə kam tɩn. Dɩntu mu tuɣɩ Dl maleka si ka ba ka bri Dl nɔɔna bam, si ba lwarti kɩɩ na lagɩ kɩ kɩ lele tɩn.»

Zezi ma biɩni lele

⁷ Cəgi-na, Zezi tagɩ o wɩ: «Amɩ ma biɩni lele. Balɩ na sɛ WE kwərə kalɩ na puɔpuɩ tɔnɔ kuntu wɔni tɩn jɩɣɩ yu-yoɣo.»

⁸ Amɩ Zan mu siɩni a ni wənu tɩm kuntu, yi a kwəri a na-tɩ. Kɩ maama na tu kɩ ba kɩ ti tɩn, a laan ma kuni doonə malɛka kalɩ na bri-nɩ wənu tɩm kuntu tɩn yigə ni si a zuli-ka. ⁹ Ka ma ta dɩ amɩ ka wɩ: «Yɩ kɩ kuntu. Amɩ yi WE tintuɣnɩ mu, ni nmɩ dɩ n ko-biə balɩ na tɔɔli WE kwərə kam tɩn dɩ balɩ maama na sɛ kɩɩ na puɔpuɩ tɔnɔ kuntu wɔni tɩn dɩ na yi te tɩn. N maɣɩ si n zuli WE mu.»

¹⁰ Ka daa ta ma ta dɩ amɩ ka wɩ: «Yɩ zaɣɩ n səgi WE kwərə kalɩ na puɔpuɩ tɔnɔ kuntu wɔni tɩn, pa nɔɔna lwarti-ka. Bɛɣwaani maɣa yiə si wənu tɩm kuntu siɩni ti kɩ. ¹¹ Kuntu, wɩɩ maama na kɩ balɔɔ tɩn, o dɩ nan ve yigə dɩ o tɩtuɣ-balwaarɩ. Wɩɩ maama na kɩ wo-digiru tɩn, o dɩ nan ve yigə dɩ o wo-digiru kəm. Kɩ daari wɩɩ na sɛ o kɩ lanyɩrani tɩn, o tiini o kwaani o taa kɩ lanyɩrani.

Wǝlb na yı WE nǝǝnb tın,
o tiini o kwaant sı o taa kı WE wǝbıña na lagt te tın
mı.»

¹² Cǝgi-na, Zezi tagı o wı: «A ma bıntı lele. A na tuə,
a laan wı pa nǝǝnb maama ğwtırb tılb na maıđı đı o
tıtbıña tın.

¹³ Amı mı yı pulim đı gurim.

Amı ta mı yı dayıgə tu đı kwaga tu,
amı mı pulə yı a gurə.»

¹⁴ Balı na zarı ba gwaarb ba pa tı pırtı part part tın
jıgtı yu-yoıo. Bantı jıgtı cwəıgə sı ba đı tiu kǝlb bıə na
pat ğwta tın, yı ba kwəri ba jıgtı cwəıgə sı ba zı WE tıttı
tıb kım wı. ¹⁵ Kı daartı, balı na wı maıđı tıb kım
cicwəıgə nı tın mı yı balı na kı wo-zǝǝna đı liri kərə,
kı wəli đı balı na boori tın, đı balı na yı nǝn-ğıra
tın, đı balı na kaantı jwənə tın, kı wəli đı balı na soe
vwa-fǝm yı ba kı vwan kikiə tın.

¹⁶ Zezi tagı o wı: «Amı mı tııđı a malɛka sı ka ba ka
brı abam balı na yı amı kǝgǝ kım nǝǝna tın wənu
tıntı maama. Amı yı wǝlb kırı na nuıđı PE Davidı đwı
đım wıntı tın. Amı yı tıttıttı calıcbə kalı yırtı na yı
naııǝgǝ yı ka nyıntı tın.»

¹⁷ WE Joro kım đı Zezi nǝn-kǝgǝ kım na nyı nı o
ka-dıbrı te tın ma ta ba wı: «Nan ba.»

Wǝlb maama na nı kwərə kantı tın, sı o đı ta nı: «Nan
ba.»

Na-nyǝm na jıgtı wǝlb maama tın, sı o ba. Wǝlb
maama na lagt sı o nyǝ na balı na pat ğwta tın, sı o
ba o jıđı o nyǝ zaantı.

¹⁸ Amı Zan nan lagt a kaantı balı maama na cǝgi
wənu tılb na pıppıntı tǝnǝ kıntı wıntı yı tı yı WE
kwərə tın. Nǝǝnb na wəli woıo tǝnǝ kıntı taantı đım
wıntı, WE wı pa o na yaara yalı tǝnǝ kım na brı tın.

¹⁹ Nǝǝnb wǝlb nan na lı woıo tǝnǝ kıntı wıntı đı o

yagı tın, Wε wó lı o dı yigə Dı yagı, sı o yı da o di tiu kǝlǝ biə na paı ƣwıa tın naa o tǝgı o zǝ Wε tıı tıǝ kǝm wǝ nı tǝnǝ kǝntǝ na brı te tın.

²⁰ Wǝlǝ na zıgı wəənu tım kǝntǝ cıga kam kwaga nı tın mǝ tε o wı: «Kǝ yı cıga mǝ. A ma bııntı lele.»
Amina. Dı Yuutu Zezi, nan ba.

²¹ Dıbam Yuutu Zezi yu-yoƣo kǝm wó ta wǝ abam maama tee nı.

WƐ TƆNƆ dɪ kasɪm

Kasem (Kassem): WƐ TƆNƆ dɪ kasɪm New Testament

copyright © 1997 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Kasem)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-18

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 14 Jun 2022 from source files dated 25 May 2022

993cfae5-b100-5981-87e7-5a648d773cb9